

1/1218

21700-54199

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-644 / 2712

26/5/2006

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1/5/2006 tarihinde kararlaştırılan "Sigortacılık Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

1- Kanun Tasarısı

2- Gerekçe (Genel-Madde)

TB.M.M BAŞKANLIĞI				
Tell. Komisyon	- Adalet - Plan ve Bütçe - AB Uyum			
Genel Kurul	SARAYI, T.C.İÇİŞLERİ BAKANLIĞI T.C.İ. KAYMAKCI, BİLGİLER			
Tarih	2.6.2006	İl No	1/218	
Y. Y.	Madde	C. B. B.	C. Sek. Y.	Gen. Sek.
1/1	1	1	1	1
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

Türk mali sektörü, 1980 yılından başlayarak uygulamaya konulan liberal politikalar sonucunda önemli ölçüde yapısal değişikliğe uğramış, dinamizm kazanmıştır. Finansal faaliyetlerin gayrisafi milli hasıla içindeki payı giderek genişlemiş, mali piyasaların derinliği artmıştır. Bu noktada, mali piyasalar içinde sigortacılıkta da önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Çok çeşitli rizikoları teminat altına alması nedeniyle sigorta, toplumların hemen hemen tüm kesimlerini ilgilendiren teknik ve yaygın bir ekonomik faaliyetin konusunu teşkil eder. Diğer taraftan, ekonomik gelişmeye uzun vadeli fon yaratması, ülke tasarruf kapasitesini artırması nedeniyle sigortacılık aynı zamanda önemli bir finansal hizmet görevini de üstlenmiş durumdadır. Bu noktada, sigortacılığın kendine has karmaşık tekniğinin işleyişinde ortaya çıkacak pürüzleri bertaraf etme ve toplumun refah ve istikrarına katkıda bulunmasına yardımcı olma gibi zorunluluklar çerçevesinde sektörün ekonomik faaliyet alanının düzenlenmesi ve etkin bir şekilde denetlenmesi bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Nitekim, fon akımı ve ekonominin genel işleyişi ile seyrini etkileme gücü olan ve tüm bu yönleri ile de güven unsurunu ön plana çıkaran sigortacılık, tüm ülkelerde özel bir düzenleme, gözetim ve denetime tabi tutulmuştur. Sigortacılığın denetlenmesi gereği bugün artık hiçbir ülkede tartışma konusu dahi edilmeyen bir gerçektir.

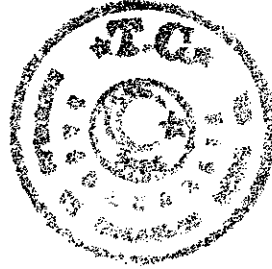
Osmanlı İmparatorluğundan Türkiye Cumhuriyetine kapsamlı bir sigortacılık mevzuatı intikal etmemiştir. 1926 yılından başlayarak Cumhuriyetin gerek özel sigorta sözleşmesi ve gerekse sigorta denetim hukukunda zaman zaman uygulamaya koyduğu yasal düzenlemeler, geniş bir sigortacılık faaliyetinin gerektirdiği toplumsal ve ekonomik durumun o tarihlerde oluşmaması nedeniyle sigortacılığın gelişmesine katkıda bulunamamıştır. 1996-2000 dönemini kapsayan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planına kadar uygulanan altı adet kalkınma planına konulan sigortacılıkla ilgili hedeflerin de pek azı gerçekleştirilebilmiştir. Bunda, sigortacılık alanında çok uzun yıllar boyunca korumacı ve müdahaleci bir sistemin katı bir şekilde uygulanması ile pazara girişin önlenmesi ve tarifelerin kamu otoritesi tarafından tespit edilerek rekabet şartlarının yaratılamamasının da önemli etkileri olmuştur. Dolayısıyla az sayıda küçük ölçekli şirketin sınırlı sayıda rizikoya teminat verdiği, aynı ürünü herkesin aynı fiyata ilgililere sunduğu kârlı bir piyasa yapısı oluşmuştur. Toplumun da sigortaya karşı duyarlı olmaması, sigortacılığın gelişimini etkileyen diğer bir unsurdur.

1959 yılından beri yürürlükte olan Sigorta Murakabe Kanunundaki temel değişiklikler önce 3379 sayılı Kanunla 1987 yılında yapılmıştır. Ancak, yapılan değişiklikler hızla gelişen sektörün gerisinde kalmıştır. 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun sektördeki yapı değişikliği için yeterli olmadığı anlaşılmıştır, sektörün ülke ihtiyaçlarına cevap verecek dinamizmi kazanması için kademeli olarak tarife serbestisine geçildiği 1990 yılından itibaren yeni bir denetim hukuku çerçevesi çizilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Kanundaki eksiklikleri gidermek amacıyla hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen Kanun Tasarısının uzayan kanunlaşma sürecinde sorunlara acil çözüm getirmek amacıyla hazırlanan ve 1992 yılında yürürlüğe giren 510 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Yetki Kanununa bağlı olarak iptal edilmesi ile birlikte, özü itibarıyla 510 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameden farklı olmayan 539 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 1994 yılında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak, 539 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yasal dayanağını teşkil eden 3991 sayılı Yetki Kanununun 10/2/1995 tarihinde iptali ile, 539 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ve buna bağlı olarak da değişikliğe uğrayan Sigorta Murakabe Kanunu hükümlerinin iptali mümkün hale gelmiştir. Nitekim, Sigorta Murakabe Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi, 9 uncu maddesinin son fıkrası ile

bunun sonucunda Acenteler Yönetmeliği, 26 ncı maddesinin son fıkrası ile 27 nci maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Ayrıca, mali piyasalarımızın uluslararası piyasalarla bütünleşmesinin sağlanabilmesi için mali piyasalar içinde yer alan sigortacılıkla ilgili düzenlemelerin de Avrupa Birliği ve uluslararası standartlara intibak ettirilmesi gereklilik arz etmektedir.

Yukarıda özet olarak belirtilen ihtiyaçları gidermek amacıyla hazırlanmış olan bu Tasarı ile sigorta ve reasürans şirketlerinin kuruluşu, yönetimi, çalışma esasları, devir, birleşme ve tasfiyeleri ile denetimleri, gerek uygulamada karşılaşılan sorunlar gerekse uluslararası alandaki gelişmeler dikkate alınmak suretiyle yeniden düzenlenmiştir. Kanunun temel amacı, Sigorta Murakabe Kanununun yapısını belli bir ölçüde değiştirerek, sektörün uluslararası ölçülerde geri kalmışlığını bertaraf etmek, sigortacılığı hızla gelişen mali sektörümüz içinde önemine layık yere yerleştirmek ve sigorta şirketlerince halkımıza daha iyi ve etkin hizmet verilmesini denetleyebilmektir. Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra çıkarılacak yönetmelikler bu alanda hukuki alt yapının tam oturtulmasını sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacının, sigortacılık sektörünün açık ve objektif kurallar içinde sağlıklı bir şekilde geliştirilmesinin, sigorta şirketlerinin mali yapılarının güçlendirilmesinin ve benzer koşullarda rekabet ettirilerek sigortalıya en iyi hizmet vermelerinin sağlanması olduğu öngörülmektedir. Diğer taraftan, sistemin sağlıklı işlemesi ve sözleşme şartlarının zamanında yerine getirilmesi Devletin denetim faaliyetinde bulunmasını da gerektirir. Bu Kanun çerçevesinde Devlet müdahalesi, sigortalıyı, sigorta ettireni ve sigorta sözleşmesinin tarafları dışında sigorta şirketine karşı tazminat talebinde bulunma hakkını kazanmış üçüncü kişilerin korunmasını sağlamak amacına yöneliktir.

Sosyal güvenlik kurumları, Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. ve bireysel emeklilik şirketleri gibi kendi kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan kuruluşlar Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır. Ancak, özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan kuruluşların, sigortacılıkla ilgili faaliyetlerinin denetiminin, denetimde bir bütünlük sağlamak amacıyla bu hükümden istisna olduğu belirtilmiştir.

MADDE 2- Maddede, Kanunda yer alan bazı konularda kavram birliğini ve Kanunun daha kolay anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla tanımlamalara ve kısaltmalara yer verilmiştir.

MADDE 3- Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlamak amacıyla bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununda yer alan “kuruluş ön izni” kaldırılarak “faaliyet izni” esası kabul edilmiştir. Bu durumda, kendi özel mevzuatına göre kurulan şirketler, sadece faaliyet izni için Müsteşarlıktan izin almak zorundadır. Diğer taraftan, sigortacılık yapabilecek şirketlerin anonim şirket veya kooperatif olmaları gerektiği ilkesi korunmuştur. Kooperatif şeklinde örgütlenmede aranılacak şartlar Avrupa Birliği Direktifleri göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmiştir.

Sigorta ve reasürans şirketleri, münhasıran sigortacılıkla ve bunlarla doğrudan bağlantısı bulunan işlerle uğraşabilecektir. Şöyle ki, sigortacılık güven unsuruna dayalı, teknik ve ticari bir faaliyet olup toplumun geniş bir kesimine hitap eder. Bu noktada, aksi bir uygulama, doğması muhtemel riskler sonucu sigortalıların mağdur olmalarına neden olabilir. Diğer taraftan, sigortacılığın anlamı ve sınırları önceden öngörülemez bir şekilde her geçen gün genişlemekte ve diğer faaliyet kollarıyla da ilişkisi artmaktadır. Bu nedenle de sigorta ve reasürans şirketleri için faaliyet alanı, sigortacılık yanında sigortacılıkla doğrudan bağlantısı bulunan işleri kapsayacak şekilde belirlenmiştir.

Anonim şirket şeklinde faaliyet gösterecek şirketlerin hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve ilke olarak nama yazılı olmaları öngörülmüştür. Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ile kuruluştaki likiditenin; nama yazılı olması ile de şirket ortaklarının bilinmesi ve böylelikle hisse senetlerinin devrine açıklık getirilmesi sağlanmıştır.

Sigorta müessesesi güven unsuru üzerine kurulduğundan, kurucularda belirli nitelikler aranmış ve bunlar günün koşulları, mevzuat değişiklikleri ve Avrupa Birliği Direktifleri göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede, tasfiyeye tabi tutulan finansal kuruluşlarda ve hakkında bu Kanun uyarınca tedbir uygulanan şirketlerde oy hakkının veya doğrudan veya dolaylı sermayenin yüzde on ve daha fazla bir oranda pay sahibi olan ya da

denetim ve yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı olan pay sahiplerinin kurucu ortak olmaları engellenmiş, kurucuların suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçundan hüküm giymemiş olması koşulu maddeye eklenmiştir. Avrupa Birliği Direktifleri çerçevesinde de kurucularda ayrıca itibarlı olma şartı aranmıştır.

Herhangi bir kanun değişikliği yapılmadan Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlanabilmesini teminen, yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin, Türkiye'de faaliyet göstermesine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

MADDE 4- Sigorta ve reasürans şirketleri birer güven müessesesi olduklarından madde ile bu şirketlerde yer alacak yönetici ve denetçilerin belirli niteliklere sahip olması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Aynı düşünceyle, şirket sahipliğinin daha sağlıklı bir şekilde izlenmesini teminen, hakim hissedar tüzel kişilerin yönetim ve denetimine sahip kişilerinde de, mali güç dışında kurucularda aranan şartlar aranmıştır.

Konuya açıklık getirmek ve kanuna karşı hilenin önüne geçebilmek amacıyla murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşımaları gerektiği ve başka unvanlarla istihdam edilseler dahi yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumda görev yapan diğer yöneticilerin de genel müdür ve genel müdür yardımcılara ilişkin hükümlere tabi olması hüküm altına alınmıştır.

MADDE 5- Sigortacılık faaliyetinin ekonomideki önemi ve yaygın bir kitleyi ilgilendirmesi bakımından özel mevzuatlarına göre kurulmuş olan sigorta ve reasürans şirketlerinin faaliyete başlayabilmesi, önceden olduğu gibi, ruhsat şartına bağlanmıştır. Mali bir işletme olan sigorta şirketlerinin, sağlıklı bir şekilde idame ettirilmesi ve sigortalılara güven verebilmesi için belirli bir faaliyet sermayesi tesis etmeleri gerekir. Söz konusu sermaye, doğal olarak faaliyet gösterilecek sigorta branşlarına göre farklılık gösterir. Şirketin faaliyete geçebilmesi için gerekli olan sermaye miktarı ise, günün koşullarına göre Müsteşarlıkça belirlenecek, ancak bu sermaye hiçbir zaman beş milyon Yeni Türk Lirasından az olamayacaktır. Beş milyon Yeni Türk Lirası ise Avrupa Birliği Direktifleri de göz önünde bulundurularak, bir sigorta ve reasürans şirketinin idamesi için gerekli en az miktar olarak tespit edilmiştir.

Kamuoyunda yanlış anlamalara neden olunmaması amacıyla, kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından itibaren bir yıl içinde ruhsat için başvurmayan şirketlerin, ticaret unvanlarında sigorta veya reasürans şirketi ibaresini kullanamayacakları öngörülmüştür.

MADDE 6- Avrupa Birliği direktiflerine paralel şekilde, ruhsat talebinin hangi hallerde reddedilebileceği Kanunda açıkça belirlenmiştir.

MADDE 7- Kanundaki özel düzenlemeler hariç olmak üzere Avrupa Birliği direktifleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle ruhsatın hangi hallerde iptal edileceği düzenlenmiştir. Ayrıca, ruhsatı iptal edilen ancak, iptal tarihinden önce mevcut bulunan portföyün aynı şirkette devam ettirilmesi, uygulamada bir çok sıkıntıya yol açtığından portföyün tasfiyesine yönelik tedbir alma konusunda Müsteşarlığa yetki verilmiştir.

MADDE 8- Sigorta ve reasürans şirketlerinin ana sözleşmelerinde yapılacak değişiklikler Müsteşarlığın uygun görüşüne tabi kılınmak suretiyle, Kanuna uygunluk denetimi sağlanmak istenilmiştir.

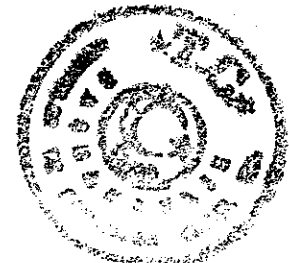
MADDE 9- Halihazırdaki uygulamada olduğu gibi, belli oranlarda yapılacak hisse edinimlerinde Müsteşarlığın izni aranmıştır. Zira, mali piyasanın bir parçası durumundaki sigorta şirketlerinde belirli oranlardaki ortaklıkların denetimi büyük önem arz etmektedir.

Bu madde ile önceki düzenlemeden farklı olarak doğrudan yapılan hisse edinimleri yanında dolaylı hisse edinimlerinin de izne tabi olduğu belirtilmek suretiyle uygulamada daha önce yaşanmış olan tartışmaların önüne geçilmek istenilmiştir. Amaç, şirkette belli oranlarda paya sahip olan şirket ortaklıklarının denetimi olduğundan, hisse ediniminin doğrudan olması ile dolaylı olması arasında, sonuç olarak fark bulunmamaktadır. Asıl olan, şirket yönetiminde etkili olabilmek olduğundan hisse edinim oranları maddede yazılı oranların altında dahi olsa yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisse senetlerinin devri de izne tabi kılınmıştır. Avrupa Birliği Direktiflerine uygun olarak ve maddede yer alan oranların anlamları göz önünde bulundurularak, önceden olduğu gibi, hisse edinimlerinin sadece bu oranları aşması değil bu oranları bulması da izne tabi kılınmıştır. Diğer taraftan, belirli oranlardaki hisse edinimlerinin izne tabi olduğu kabul edildiğinden, önceki düzenlemeden farklı olarak, bir sigorta veya reasürans şirketinin sermayesinin yüzde on veya fazlasını temsil eden payların edinimi izne tabi olmaktan çıkarılmıştır. Ayrıca, gerekli izin alınmadan yapılan edinimleri, pay defterine kaydedilmiş olsa dahi, önceden kabul edilen hükümsüzlük müeyyidesi, yeni oranlara göre alınan kararlar sonucu yapılan işlemlerin tasfiyesinin her zaman mümkün olamaması nedeniyle ortaya çıkabilecek sorunların önüne geçilebilmesini teminen kaldırılmıştır. Yeni düzenlemeye göre gerekli izin alınmadan yapılan pay edinimleri pay defterine kaydolunmayacak, ancak kaydolunmuşsa da geçerli kabul edilecektir.

Bir sigorta veya reasürans şirketinde maddede yer alan oranlarda veya üzerinde hisse, oy veya intifa hakkı sahiplerinin veya yönetime etkili olabilecek şekilde yönetim kuruluna üye belirleme imtiyazı olan hisse sahiplerinin kurucularda aranılan nitelikleri taşımaları gerekir. Aksi takdirde, hisse edinimlerine izin verilmeyecektir. Ancak, gerekli iznin alınmasından sonra, kişilerin aranılan nitelikleri kaybetmeleri halinde, temettü dışındaki ortaklık hakları, önceki uygulamadan farklı olarak kayyım tarafından kullanılacaktır. Şöyle ki, önceki uygulamada olduğu gibi, ortaklık haklarının tüm üyelerinin menfaatini korumak için kurulmuş olan Birlik tarafından kullanılması bazı durumlarda menfaat çatışmalarına neden olabilir. Halbuki burada bir malın idaresi söz konusudur ve idare yetkisi malın sahibinden alınmıştır. Medeni Kanunumuzda bu tür haller için kabul edilmiş kayyımlık müessesesinin sigortacılıkta da uygulanması hukuk tekniği açısından daha doğru bulunmuştur.

MADDE 10- Sigorta ve reasürans şirketlerinin birleşmesi, aktif ve pasifleriyle başka bir şirkete devrolunması ve birbirlerine portföy devretmesi, birleşilen şirket veya şirketi ya da portföyü devralan şirket açısından yeni yükümlülükler içerdiğinden Bakanın iznine tabi tutulmuş ve bu öneme binaen izinsiz işlemler hükümsüzlük müeyyidesine tabi kılınmıştır. Maddede belirtilen işlemler sigorta şirketlerinin kendi aralarında olabileceği gibi bir sigorta şirketi ile sigortacılık portföyüyle ilgili olmak üzere bir emeklilik şirketi arasında da olabilir.

Sigorta şirketlerinin faaliyetine son verilmesi, sigortacılık sektörünün güven unsuru üzerine kurulmuş olması ve sigorta şirketlerinin Müsteşarlık nezdinde teminat tesis etmeleri dolayısıyla özellik arz etmektedir. Bu nedenle, sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla yapılan denetim, sigorta şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerinde olduğu gibi, faaliyetlerine son vermeleri halinde de kendini gösterir. Bu nedenle, Müsteşarlığa, lüzumu halinde tasfiye memurlarını değiştirebilmeyi talep yetkisi tanınmıştır.

Sigortacılığın güven esası üzerine kurulduğu ve bu nedenle sözleşme tarafının kim olduğunun özellikle sigorta ettiren açısından önem arz ettiği göz önünde bulundurularak sözleşmesi devredilen portföyde yer alan sigorta ettirenler ile birleşen şirketlerle sigorta sözleşmesi yapan sigorta ettirenlere, menfaatler dengesinin sağlanması için sigorta sözleşmesini feshetme hakkı tanınmıştır. Bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunundan farklı olarak, devir, birleşme ya da portföy devri hallerinin idari karar olması gerekçesiyle, bu tür haller için sigorta ettirenin itiraz hakkı kaldırılmıştır.

İflas halinde sigortalılara iflas masasında tanınan özel sıra, bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununda olduğu gibi korunmuştur.

Müsteşarlığa tanınan tasfiye memurlarının değiştirilmesini talep yetkisi, aynı gerekçelerle iflas masasındaki yetkililere yönelik olarak da kabul edilmiştir.

MADDE 11- Sigorta mevzuatının teknik ve ayrıntılı bilgiler gerektirmesi nedeni ile sigortalı olmak isteyenlerin, sigortanın kapsam ve ilgili diğer hükümlerine ilişkin doğru ve yeterli bilgiye sahip olarak sözleşme yapması, sigortalının korunması açısından büyük bir önem arz ettiğinden, Türk Ticaret Kanununun sigorta sözleşmelerine ilişkin hükümlerine de paralel olarak sigorta sözleşmelerinin Müsteşarlıkça onaylanan genel şartlara göre yapılması öngörülmüştür. Ancak, bu düzenleme ile Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde, önceki uygulamaya açıklık getirilerek, sigorta genel şartlarının sözleşmenin ana muhtevası olduğu hususu vurgulanmıştır. Böylelikle, taraflar her zaman için kanunun emredici hükümlerine, ahlaka ve adaba aykırı olmamak ve sigortalı aleyhine olmamak üzere genel şartları değiştirici nitelikte dahi olsa özel şart kararlaştırabileceklerdir. Diğer taraftan, Avrupa Birliği Direktiflerine göre, sigorta genel şartları tasdiğe tabi değildir ve her şirket kendi genel şartlarını hazırlamaktadır. Gerek ürün çeşitlendirmesini, gerekse Avrupa Birliğine uyumu sağlayabilmek açısından, Müsteşarlığa onay zorunluluğunu kaldırmak suretiyle sigorta genel şartlarının belirlenmesini şirketlere bırakma yetkisi tanınmış ancak bu durumda da, genel şartların asgari içeriğinin ne olması gerektiği ayrıca belirtilmiştir.

Bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununda hayat sigortaları için kabul edilen susmanın kabul sayılacağına ilişkin düzenleme aynen korunmuştur.

MADDE 12- Sigorta tarifelerinin serbestçe belirlenmesine ilişkin hükümle, ilke olarak, dünyadaki gelişmelere ve serbest piyasa ekonomisine uygun bir düzenlemeye gidilmiştir. Sigorta primlerinin sigortacılık tekniğine ve esaslarına uygun olarak sigorta şirketlerince serbestçe belirlenmesi, bunun sonucu serbest tarife sistemi ile sigortacılık sektöründe yaratılacak rekabet ortamı; hem sigorta şirketlerinin daha verimli ve etkin çalışmalarına yönelik tedbir almalarını hem de sigortalıların ürün çeşitlenmesinden yararlanmasını sağlayacak, sigorta şirketlerinin üstlendikleri risklerin dağılımını iyi yaparak daha verimli portföy oluşturmalarına ve bu portföye dayanan istatistiklere göre fiyat belirlemelerine yardımcı olacaktır.

Kamu menfaati göz önünde bulundurularak ihdas edilen zorunlu sigortalarda ise tarifeler ilk aşamada serbest bırakılmamış ancak Bakana gerekli şartların oluşması durumunda teminatlar haricinde tespit etmiş olduğu tarifeleri serbest bırakma konusunda yetki verilmiştir.

Sigortacılık tekniğine aykırı fiyat uygulamasının önüne geçilmesi için şirketlerin fiyatlarına baz teşkil edecek tarife yapmaları gerekir. Sigorta şirketlerinin sigortacılık genel prensiplerine aykırı fiyat rekabetinde bulunmaları ve yükümlülüklerini karşılamada

zorlanmaları sektörün sağlıklı bir şekilde gelişmesini engelleyecektir. Bu nedenle, Bakana, mal sigortalarına göre özellik arzeden hayat ve bir yıldan uzun süreli ferdî kaza, sağlık, hastalık ve ihtiyari deprem sigorta tarife ve talimatlarını Müsteşarlığın onayına tabi kılabilmek ve tasdiğe tabi kıldığı tarifeleri de değişen şartlara göre tekrar serbest bırakma yetkisi verilmiştir.

MADDE 13- Geleneksel toplumdan endüstriyel topluma geçiş süreci içinde, bir takım meslek ve faaliyetlerle uğraşan kişilerin başkalarına verebilecekleri zararların türleri ve nitelikleri giderek artmaktadır. Gelişen teknoloji, beraberinde getirebileceği muhtemel riziko ve zararlar nedeniyle vazgeçmek mümkün olmayacağından, zorunlu sorumluluk sigortaları ile hem zarara uğrayan kişilerin zararlarının tazmin edilmesi belli bir ölçüde garanti altına alınmış olmakta, hem de neden oldukları zararı tazmin borcu limitler dahilinde sigortalının üzerinden alınmış olmaktadır.

Diğer taraftan, ülkemizde sigortanın yeni yaygınlaşmaya başladığı bilinen bir durumdur. Bu nedenle çeşitli risklerin kamu yararı esas alınarak zorunlu sigorta şeklinde uygulanmasının toplumda güven ve refahı artıracağı ve sigortanın yaygınlaşmasını sağlayacağı da bir gerçektir. Kamu yararı açısından Bakanlar Kurulunun zorunlu sigortalar ihdas edebileceği bu madde ile öngörülmüştür. İlke olarak, zorunlu hale getirilebilecek olan sigortalar, sorumluluk sigortaları olmakla birlikte, istisnai de olsa çeşitli ülke uygulamalarında olduğu gibi mal sigortalarının da zorunlu hale getirilmesinde kamu yararı bulunabilir. Bu nedenle bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunundan farklı olarak Bakanlar Kurulunca zorunlu hale getirilecek sigortalardaki sorumluluk sigortası sınırlandırılması kaldırılmıştır. İhdas edilecek zorunlu sigortalar mevcut bir sigortanın zorunlu hale getirilmesi şeklinde olabileceği gibi, daha önce uygulaması olmayan bir sigortanın zorunlu olarak uygulanması şeklinde de olabilir.

Sigorta sözleşmesinin tarafı olan kişilere getirilen sigorta zorunluluğuna paralel olarak sözleşmenin diğer tarafı olan ve ilgili branşta faaliyet gösteren şirketler için de zorunlu sigortaları yapmaktan imtina edemeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

Günümüzde zorunlu sigortaların üçüncü kişileri koruma amacı, sigortalıyı koruma amacına göre giderek daha ağırlık kazanmaktadır. Bu noktada kamu menfaatinin ön plana çıktığı bu tür sigortaların denetimini daha etkin bir hale getirebilmek amacıyla bir faaliyetin icrası ya da bir şeyin kullanılması için izin veya ruhsat vermeye ve bunları denetlemeye yetkili mercilere de sigortaların yaptırılıp yaptırılmadığını denetleme, araştırma ve geçerli teminat temin edilene kadar faaliyetin durdurulması yetkisi tanınmıştır. Ayrıca, etkin bir denetimin sağlanabilmesi için, herhangi bir izin veya ruhsatı gerektirmeyen işlemlerde de denetim mercilerinin kapsamını belirlemeye Müsteşarlık yetkili kılınmıştır.

MADDE 14- Madde ile sigortacılık sektöründe daha önce kısmen var olan garanti sistemi, maddede öngörülen zorunlu sigortaların tümünü kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Özellikle iflas kararları ile ilgili yasal sürecin uzun zaman gerektirmesi, sigortalıların tazminatlarını almalarında gecikmelere neden olmaktaydı. Madde ile ödemelerin iflastan önce ruhsat iptali sonucu yapılabilmesi imkanı getirilmiş, hem teminatların hem de oluşturulan yeni kaynağın Güvence Hesabı çatısı altında toplanması, ayrıca garanti sisteminin gelişmiş ülkelerdeki gibi yeniden düzenlenmesi sağlanmıştır.

Yapılan bu düzenleme ile zorunlu kılınan sigortalardan doğan tazminatların karşılanabilmesi amaçlanmıştır. Madde uyarınca, söz konusu sigortaların zorunlu hale

getirilmiş olması nedeniyle duyulan güvenin zedelenmemesi için, herhangi bir zarar görülmesi durumunda ortaya çıkan zararın belirli kurallar dahilinde karşılanabilmesi amaçlanmıştır.

Madde ile Güvence Hesabının gelirleri de düzenlenmiştir.

MADDE 15- Yurt dışında yaptırılacak sigortalara ilişkin madde ile Türkiye’de yerleşik kişilerin Türkiye’deki sigortalabilir menfaatlerini münhasıran Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketlerine yaptırmaları zorunluluğu getirilerek sigortacılığın geliştirilmesi, mevcut kapasitenin tam kullanılması ve bu alanda sağlanacak fonların ülke ekonomisine kanalize edilmesine olanak sağlanmıştır. Bununla birlikte, gerektiği takdirde Avrupa Birliği ile uyum sağlayabilmek amacıyla, Bakanlar Kuruluna yurt dışında yaptırılacak sigortaların neler olabileceğine ilişkin Kanundaki düzenlemeyi genişletme yetkisi tanınmıştır.

MADDE 16- Madde ile, bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa göre sigorta ve reasürans şirketleri için ayrılması zorunlu olan karşılıklara ilave olarak yeni karşılıklar düzenlenmiştir. Bu çerçevede kazanılmamış primler karşılığı, matematik karşılıklar, muallak tazminat karşılıklarına ilave olarak, devam eden riskler karşılığı ve ikramiyeler ve indirimler karşılığı zorunlu hale getirilmiştir. Devam eden riskler karşılığı kazanılmamış primler karşılığının yetersiz kaldığı riskler için ayrılacaktır. İkramiyeler ve indirimler karşılığı, şirketlerin cari yılın teknik sonuçlarına göre sigortalılar veya lehdarlar için ikramiye veya indirim uygulaması hali için tasarlanmıştır.

MADDE 17- Teminatlarla ilgili düzenlemede Avrupa Birliği direktifleri esas alınmış ve hayat dışı sigorta şirketlerinin, yükümlülük karşılama yeterliliğinin üçte birinden az olmamak üzere minimum garanti fonu tesis etmeleri öngörülmüş, Müsteşarlığa da tesis edilen minimum garanti fonu varlıklarını bloke veya ipotek tesis ettirme yetkisi verilmiştir. Bu düzenleme ile teminat blokesini öngörmeyen Avrupa Birliği direktifleri ile ilke olarak paralellik sağlanmıştır. Ancak, Kanunda bunu kesin bir hüküm şeklinde vermekten de kaçınılmıştır. Avrupa Birliği’ne tam üyeliğe kadar, mali düzenlemelerin gelişimi ve piyasalardaki gelişmeler çerçevesinde Müsteşarlık, gerekirse bu yetkisini kullanacaktır. Hayat branşında faaliyet gösteren şirketlerdeki teminat uygulaması ise eskiden olduğu gibi devam ettirilmiştir. Ancak, birikimli hayat sigortalarında verilen senelik risk teminatları da dahil olmak üzere, bir yıl ve bir yıldan kısa süreli hayat, ferdi kaza, sağlık ve hastalık teminatları, hayat dışı sigortalılarla paralel düzenlenmiştir.

Şirket tasfiyesinin oldukça uzun zaman alıyor olması nedeniyle, bu süreçte sigortalıların mağdur olmamaları ve sigorta tazminatlarını zamanında alabilmelerini teminen Müsteşarlığa teminatları mali bünye zaafiyeti hallerinde de kullanabilme yetkisi tanınmıştır.

Teminatların sigortalıların tüm alacakları ödenmeden iflas ve tasfiye masasına dahil edilemeyeceği ve icra takibine konu olmayacağına ilişkin hüküm Kanunda aynen korunmakla beraber, uygulamada yaşanan sıkıntılıların bertaraf edilebilmesi amacıyla, teminatlar üzerine ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz konulamayacağı da açık olarak vurgulanmıştır.

MADDE 18- Sigortalıların korunması ve sektörün denetimi açısından, sigorta ve reasürans şirketlerinin mali bünyelerinin yakından izlenmesi, kamuoyu ve sigortalıların şirketler arasında karşılaştırma yapabilmesi için mali verilerde yeknesaklığın sağlanması şarttır. Bu nedenle mali tabloların Müsteşarlıkça belirlenecek esaslara göre düzenlenmesi gerekli görülmüştür.

Mali kesimin tüm unsurları için geçerli olduğu gibi, geniş toplum kesimlerine hitap eden, tasarrufları ve ekonominin genel işleyişini etkileme gücü olan ve güven unsurunu ön plana çıkaran sigortacılıkta, şirketin mali durumunun doğru tespiti büyük önem arz eder. Bu nedenle şirket mali tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarınca incelettirilmesi zorunlu kılınmış, Müsteşarlığa da gerek görülen hallerde, diğer konulara ilişkin her türlü raporu isteme yetkisi tanınmıştır.

Sigortalı ve kamuoyu tarafından sigortacı hakkında bilgi edinilmesi ve bu çerçevede kararlar verilmesi, sektörün sağlıklı bir yapıya kavuşmasını sağlayacak rasyonel bir davranıştır. Bu nedenle, sigortalıların, şirketlerin faaliyet sonuçlarının bir göstergesi olan mali tabloları hakkında doğru bilgi edinmelerini sağlamak için, şirketlerce ilan edilen bilanço veya kâr-zarar cetvelinin gerçeğe aykırı olduğunun tespiti halinde Müsteşarlığa bu mali tabloları düzeltilmiş olarak yeniden yayımlattırma yetkisi verilmiştir.

Şirketlerin basiretli davranmamaları nedeniyle mali bünyelerinin bozulması durumunda sigortalıların hak ve menfaatleri tehlikeye gireceğinden ve sektöre olan güven sarsılacağından, şirketlerin mali bünye ve özkaynak yeterliliğinin tespiti gibi konularda düzenleme yapma yetkisi Müsteşarlığa bırakılmıştır. Ayrıca, şirket hakkında doğru bilgi sağlanması ve gerektiğinde kamunun, şirketin durumu hakkında karar verebilmesini teminen Müsteşarlığa gönderilecek ve kamuya açıklanacak mali tablolara ilişkin düzenlemeler yapılması ve gerek duyulan bilgilerin sağlıklı temini için şirketlerden, diğer kanunlarda zorunlu kılınan defterlerden başka özel defterler tutmalarının istenmesi yönünde düzenlemelere gidilmiştir.

MADDE 19- Maddede aktif azaltıcı işlem yasağı ile ilgili olarak, şirket ortakları veya çalışanlarının kendileri dışında gelişen olaylar ve konjonktürdeki gelişmeler sonucu ortaya çıkan aktif azaltıcı işlemler ile olayın özellikleri dikkate alınarak şirketin aktifini düşürücü olmakla birlikte şirketin mali durumunu bozmayan işlemlerin, aktif azaltıcı işlem yasağı çerçevesinde düşünülmemesi gerektiğinden hareketle, iyiniyet kurallarına aykırı olarak aktif azaltıcı işlemlerde bulunulamayacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, örtülü kazanç aktarımının yasak olduğu vurgulanmıştır.

MADDE 20- Mali sektörde doğabilecek olumsuzlukların reel ekonomiyi çok hızlı bir şekilde etkiliyor olması yanında sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunması ve toplanan fonların ülke ekonomisinde verimli ve etkin bir şekilde kullanılması gibi amaçlarla mali bünyesi bozuk ve ödeme güçlüğüne düşen şirketlerin, kamu tarafından izlenmeleri ve denetlenmeleri gerekir.

Mali durumu zaafa uğradığı tespit edilen şirketlerde, söz konusu zaafiyete yol açan unsurların ortadan kaldırılması çarelerinin araştırılması ve uygulanması için maddede belirtilen hallerde kamu otoritesine yetki verilmektedir. Bu maddede ile şirketin mali bünyesinin iyileştirilmesi için sermaye tabanının güçlendirilmesi, yükümlülüklerin yerine getirilmesinde karşılaşılan darboğazın aşılması için şirket varlıklarının elden çıkarılması, sigorta portföyünün sınırlandırılması gibi tedbirler kabul edilmiştir. Maddede sayılan tedbirler tahdidi olmadığı gibi aralarında öncelik sonralık ilişkisi de söz konusu değildir.

Yapılan denetim ve gözetimler sonucunda şirketin mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan olmadığının ya da tedbirlerin uygulanmayacağının anlaşıldığı veya şirketin ödemelerini tatil etmesi durumunda sigortalıların haklarının korunması ve sistemdeki güven

ve istikrarın sürdürülmesi bakımından Bakana şirketin sözleşme yapma ve temdit etme yetkisini kaldırma veya ruhsatını iptal etme gibi yetkiler tanınmıştır.

MADDE 21- Sigortacılık, gerçek bir risk analizi ve aktüeryal hesaplamaların yapılmasını zorunlu kılan bir sektördür. Sigorta şirketinin üstlendiği rizikolar için alması gereken prim miktarının belirlenmesi, sigortalıların taleplerine göre tarifelerin hazırlanması, kâr payı dağıtım hesapları gibi hususlar genel olarak aktüerlerin görev ve sorumluluk alanlarına giren konulardır. Aktüerler, yatırım, finansman ve demografi konularında matematik ve istatistik teorilerini kullanarak sigortacılık mevzuatı hükümleri dahilinde gerekli hesaplamaları yapmaktadır. Bu nedenle, sigortacılık faaliyetinin güven içinde yürütülmesi açısından sigortacılıktaki rolleri oldukça önemli olduğundan hayat şirketleri yanında hayat dışı sigorta şirketlerine de aktüerle çalışma zorunluluğu getirilmiştir. Türkiye'deki aktüer sayısı dikkate alındığında, aktüerle olan çalışma devamlı istihdam etme şeklinde olabileceği gibi dışarıdan bir aktüerle çalışma şeklinde de olabilecektir.

Ülkemizde brokerlik faaliyetleri yurt dışı uygulamalarına göre çok geri planda kalmıştır. Brokerlerin ülke içinde sigortalının temsilcisi olduğu fikrinden hareketle acentelik faaliyeti seviyesine çıkarılması, aynı zamanda yurt dışı örneklerine paralel hale getirilmesi asıl amaçtır. Bu amaç çerçevesinde brokerlik mesleğini icra edecek kişilerin Müsteşarlıktan ruhsat almaları gerektiği bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununda olduğu gibi aynen korunmuştur.

Prodüktörlerin de bir aracı olduğu göz önünde bulundurularak brokerlerde olduğu gibi prodüktörler için de Müsteşarlıktan ruhsat alma şartı getirilmiştir.

MADDE 22- Sigorta eksperleri, genel olarak hasarın ortaya çıkması noktasında rol üstlenen ve bağımsız yapılarıyla önem kazanan sigortacılık aktörleridir. Eksperin bağımsızlığı, hem sigorta ettiren hem de sigortacı açısından büyük önemi haizdir. Eksperin, ön ekspertizdeki veya ortaya çıkan hasara ilişkin oluşturduğu kararının objektif, yansız ve bağımsız bir şekilde ortaya çıkması, sözleşme taraflarının haklarının korunmasında son derece önemlidir. Dolayısıyla, sigorta eksperinin kullandığı yetkilerin tanımlanması, çerçevesinin çizilmesi ve ilkelerinin ortaya konulması, adil bir sigortacılık piyasasının oluşmasında önemli katkı sağlayacak bir husustur.

Madde ile, sigorta eksperliği yapılabilmesi için gerekli şartlar belirlenmiş ve sigorta eksperliğinin gerçek veya tüzel kişiler eliyle yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Sigortacılık müessesesi güven unsuru üzerine kurulduğundan ve eksperlik mesleğinin bu güvenin sağlanması bakımından önemli bir rol oynadığından hareketle, eksperlik mesleğinin icra edilebilmesi için, Müsteşarlıktan ruhsat alma zorunluluğunun yanısıra Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde tutulan Levhaya yazılma ön koşul olarak hüküm altına alınmıştır.

Gerektiği takdirde Avrupa Birliği ile tam uyum sağlayabilmek ve kanuna esneklik kazandırabilmek amacıyla, yabancı eksperlerin faaliyetlerine ilişkin esasları belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

Eksperlik mesleğinin icra edilebilmesi için gerekli şartlardan biri olan Levhaya yazılma yanında, Levhadan silinmeye ilişkin usul ve esaslar da madde ile hüküm altına alınmıştır.

Eksperlik müessesesinin ayrı bir uzmanlık alanı ve meslek olması gerçeğinden hareketle, gerçek kişi eksperlerin eksperliği mutlak meslek olarak yapmaları, tüzel kişi eksperlerin ise münhasıran sigorta eksperliği konusunda faaliyet göstermeleri ilkesi benimsenmiştir. Ayrıca, ekspertiz raporunda gerçek kişi eksperin imzasının bulunması gerekliliği hükme bağlanmıştır.

Madde ile sigorta eksperlik unvanının başkaları tarafından kullanılamayacağı hüküm altına alınarak eksperliğin temel ilkesi olan bağımsızlık ve tarafsızlığın sağlanabilmesini teminen sigorta şirketlerinin, acentelerinin ve brokerlerinin ortakları, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile bu şirketlerde doğrudan sigortacılıkla ilgili faaliyette bulunan çalışanların eksperlik yapamayacağı ve tüzel kişi eksperlere ortak veya yönetici olamayacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Uygulamada kaza tespit tutanağı tutulmasındaki zorluklar göz önünde bulundurularak sigorta eksperlerine kaza tespit raporu düzenleyebilme yetkisi de verilmiştir.

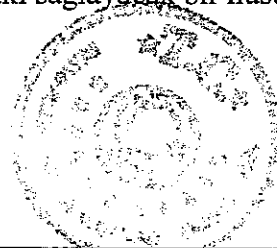
Madde ile sigorta sözleşmesine taraf olan kişilerin mağduriyetinin önlenmesi amacıyla, sigorta eksperlerine işi kabul edip etmediklerinin bildirimi için zaman sınırı getirilerek, işi iki eksper tarafından reddolunan kişiye Sigorta Eksperleri İcra Komitesine başvurarak eksper talebinde bulunabilme hakkı verilmiştir.

MADDE 23— Sigorta acenteleri, sigortacılık sektöründe sigortacılık işinin bir çok aşamasında doğrudan rol üstlenen ve bir veya birden çok sigorta şirketiyle olan ilişkileri ile önem kazanan sigortacılık aktörleridir. Sigorta acentesinin hukuki ve ekonomik konumu hem sigorta ettiren hem de sigortacı açısından hayati önemi haizdir. Çoğu zaman sigortacı ile sigorta ettiren arasındaki ilişki acente yoluyla gerçekleştirilir.

Ülkemizde bu ilişki çok daha yaygındır. Zira, sigorta acenteleri, uzun yıllardır sigorta şirketlerinin doğrudan satış örgütü yerine geçmiş ve şirketlerin prim üretimlerinin neredeyse tamamına yakını acenteler kanalıyla gerçekleştirilmiştir. Sigorta şirketi ve toplam olarak sektör açısından burada sözü edilen yönüyle, sigorta acentesinin, Türk Ticaret Kanunu yanında hukuki olarak ayrıca düzenlenmesi son derece önemli bir husustur. Bu sayede, sigorta şirketi ile acente arasındaki ilişki çok daha belirgin bir şekilde tanımlanabilecek ve halihazırda uygulamada yaşanan bir çok sorun ortadan kaldırılmış olacaktır.

Acente, sigortalıyı doğrudan ilgilendiren ve satın aldığı hizmetin kalitesini etkileyen, dolayısıyla da sigortalının yaşam kalitesine olumlu veya olumsuz etkide bulunan bir rol üstlenmektedir. Acente, adeta sigorta şirketinin halka açılan penceresi gibi çalışmaktadır. Sigorta ettirenle özellikle sözleşmelerin yapılması aşamasında doğrudan temasa geçen ve sigorta ettireni yapacağı sigorta sözleşmesi hakkında yönlendiren acentedir. Ancak, acentenin rolü bu noktada sadece sözleşmenin yapılması ile sınırlı değildir. Rizikonun gerçekleşmesi aşamasında da gerek en yakın danışman olarak, gerekse de şirketle temasa geçen aktör olarak önemli görevler ifa etmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde sigorta acentesinin kanunla düzenlenmesi, sözleşme taraflarının haklarının korunmasında son derece önemlidir. Sigorta acentesinin kullandığı yetkilerin tanımlanması, çerçevesinin çizilmesi ve ilkelerinin ortaya konulması, adil bir sigortacılık piyasasının oluşmasında önemli katkı sağlayacak bir husustur.

Bu amaç doğrultusunda, madde ile, sigorta acenteliği yapılabilmesi için gerekli şartlar belirlenmiş ve sigorta acenteliğinin gerçek veya tüzel kişiler eliyle yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Sigorta acenteliğinin ifa edilebilmesi için, Levhaya yazılı olma şartı getirilmiştir. Sektörün en önemli aktörlerinden biri olan acentelerin belirli nitelikleri taşımaları gerekmektedir. Bu nedenle, Levhaya kayıt için, acentelere Müsteşarlıktan bu nitelikleri taşıdıklarını gösteren bir belge alma zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar, niteliklerinden dolayı, bu hükümlerden muaf tutulmuştur.

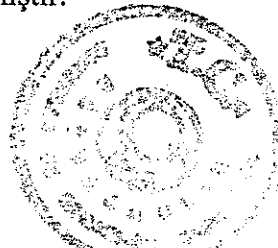
Sigorta hizmetleri ile ilgili olarak, madde ile, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4/A maddesinin üçüncü fıkrasına istisna getirilmiştir. Sigortacılık sektörü açısından anılan fıkra değerlendirildiğinde, sigorta şirketlerinin hizmet sağlayıcı olarak; acentelerin ise salt aracılık faaliyeti dolayısıyla sundukları ayıplı hizmetten sorumlu tutulması ilkesi benimsenmiştir.

Yabancı acentelerin Türkiye'deki faaliyetleri ile Türkiye'de faaliyet gösteren acentelerin yabancı sigorta şirketleri adına Türkiye'deki aracılığına ilişkin düzenleme yapma yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir. Bu yetki devri ile amaçlanan, Avrupa Birliğine uyum sürecinde gerekli değişikliklerin yapılmasının sağlanmasıdır.

Uygulamada görülen tazminat ödemelerinde gecikmenin tamamen ortadan kalkması, primlerin zamanında tahsil edilerek şirket tarafından en kısa sürede verimli alanlara yatırılması ile mümkün olacaktır. Acenteler tarafından toplanan primlerin başka faaliyet alanlarında kullanılmasının önüne geçebilmek amacıyla kendilerine sözleşme yapma ve prim tahsil etme yetkileri verilen sigorta acentelerinin, kural olarak, başka ticari faaliyette bulunamayacakları esası bu maddede de korunmuştur. Diğer taraftan bu şekildeki bir uygulama ile acentelikte kurumsallaşma artacak ve profesyonel sigortacılığı benimseyen acenteler sektörde yerlerini alacaklardır. Böylece, sigorta ettiren de teminat altına alınmasını istediği riziko konusunda hizmet alabileceği etkin bir sigorta aracı bulabilecektir. Ancak, bankalar ve özel kanunla yetki verilen kuruluşlar ile sözleşme yapmaya veya prim tahsiline hayat sigortaları veya zorunlu sigortalarla sınırlı olarak yetki verilen acenteler bireysel emeklilik işlemleriyle ilgili acentelik faaliyeti hariç olmak üzere bu yasak kapsamı dışında bırakılmıştır. Diğer gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, genellikle belli bir ortaklık ilişkisi içinde veya aynı grup içinde yer almalarından dolayı banka acenteliğinin yaygınlaşmaya başladığı ülkemizde bu tür kuruluşların, başka faaliyet yasağı çerçevesinde acentelik yapamayacağını kabul etmek doğru olmayacaktır. Zorunlu sigortalar ile hayat sigortaları da, özelliklerinden dolayı istisna kapsamı içerisine alınmıştır.

MADDE 24- Bu madde ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görev ve yetkileri, statü ve organları ile giderlerinin karşılanmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunundan farklı olarak, sigorta ve reasürans şirketlerinin genel kurulda seçme ve seçilme hakkı ile ilişkilendirilen Levha sistemi getirilmiş, bu doğrultuda, Levhadan silinmeye ilişkin usul ve esaslar da belirlenmiştir. Madde ile, ayrıca, Müsteşarlığa Birlik Genel Kurulunda temsilci bulundurabilme hakkı tanınmıştır. Böylelikle, sektörün tüm sorunlarının ortaya konulduğu ve tartışıldığı bir platformda Müsteşarlık da yer almış olacaktır.

MADDE 25- Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği organlarının seçim işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar ile yasaklar belirlenmiştir.

MADDE 26- Sigorta eksperliği mesleğinin ve eksperlik hizmetinin gelişmesi ve yaygınlaşmasının kurumsallaşmasının sağlanması, bağımsızlık ve tarafsızlığının korunması, meslek etiğinin belirlenmesi ve mesleki dayanışmanın güçlendirilmesi, sigorta eksperlerinin bir birlik çatısı altında toplanması kurumsallığa kavuşması ile mümkün bulunmaktadır.

Bu noktadan hareketle, eksperler için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde bir icra komitesi oluşturulması öngörülmüştür. İcra Komitesinin, sigorta eksperliğinin meslek olarak kurumsallaştırılması ve standartlarının belirlenmesi işlevlerinin yanı sıra ruhsatlandırma ve Levha sistemi prosedürlerine ilişkin gerekli işlemlerin yürütülmesi, sigorta eksperliği ile ilgili yurt içindeki ve yurt dışındaki gelişmelerin izlenmesi, sigortacılık faaliyeti ile ilgili konularla sınırlı olmak üzere disiplin cezası verilmesi gibi görevleri bulunmaktadır.

MADDE 27- Sigorta acenteliği mesleğinin ve acentelik hizmetinin gelişmesi ve yaygınlaşmasının sağlanması, mesleki dayanışmanın güçlendirilmesi ve mesleğin kurumsallaşması ile mümkündür.

Bu noktadan hareketle, acenteler için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde Sektör Meclisi ile İcra Komitesi oluşturulması öngörülmüştür. İcra Komitesinin, sigorta acenteliğinin meslek olarak kurumsallaştırılması ve standartlarının belirlenmesi işlevlerinin yanı sıra Levha sistemine ilişkin gerekli işlemlerin yürütülmesi, sigorta acenteliği ile ilgili yurt içindeki ve yurt dışındaki gelişmelerin izlenmesi, sigortacılık faaliyeti ile ilgili konularla sınırlı olmak üzere disiplin cezası verilmesi gibi görevleri bulunmaktadır.

MADDE 28- Sigorta Denetleme Kuruluna ilişkin bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Kanunda yer alan düzenleme temelde korunmuş; denetimle ilgili tüm yetkilerin Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlık veya Müsteşarlıkta toplandığı hüküm altına alınmıştır.

MADDE 29- Sağlıklı bir izleme ve denetleme yapılabilmesini teminen maddede sayılan kişi ve kuruluşlara Kanunun uygulaması ile ilgili olarak Müsteşarlıkça istenilecek bilgi ve belgeleri verme yükümlülüğü getirilmiştir.

MADDE 30- Bilindiği gibi, sigorta sözleşmesinin tarafı olan sigorta ettirenler veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasındaki ilişkiler sözleşme hukukunun konusudur. Sigortacılık sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesi işlevini yerine getiren ve kamu hukukuna göre görev yapan Müsteşarlığın, sigortacılık mevzuatına aykırılık söz konusu olmadığı takdirde yapılan uygulamalara müdahale etmesi mümkün bulunmamaktadır.

Sigorta ettirenler veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasındaki uyuşmazlıklar adli yargı mekanizmalarıyla çözümlenmektedir. Ancak sigortacılık alanında ihtisas mahkemelerinin olmaması, yargı sürecinin uzun zaman alması ve masraflı olması, sigortalıların mağduriyetine neden olmakta ve zararın telafisi uzun zaman aldığından sigortanın var olma amacına aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle, sigortalılar, bazı uyuşmazlıklarda, riski üstlenen tarafların haksız da olsa önerdikleri tazminatı kabul etmek durumunda kalmaktadır. Bu durum, sigortacılık sektörüne duyulan güveni sarsan bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diğer taraftan, uluslararası uygulamalar incelendiğinde, yapıları farklılık arz etse de bir çok ülkede sigortacılık alanında ombudsman müessesesinin var olduğu görülmektedir.

Madde ile getirilmek istenilen tahkim sistemi ile, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan tüm uyuşmazlıkların çözümü amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, uluslararası uygulamalarda varolan "Ombudşman Sistemi"nin işleyişi esas alınmış, ülkemizdeki hukuk sistemi ile paralellik sağlanmasını teminen Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda yer alan tahkim sisteminin temel esas ve usulleri çerçevesinde sistem şekillendirilmiştir.

Öncelikle, uluslararası uygulamalar ile riski üstlenen taraf açısından kararların belirli bir miktara kadar bağlayıcı olması dikkate alınarak, Tahkim Komisyonu, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği çatısı altında teşkilatlandırılmıştır. Tahkim sisteminin işleyişe kavuşması ve uygulama alanı bulması, sigortalıların sistemin tarafsızlığına olan güveninin sağlanması ile mümkün olabilecektir. Bu amaçla, sigorta hakemliği müessesesi tasarlanmış ve belirli niteliklere sahip kişilerin, Komisyona başvurarak listeye kaydolmaları temin edilmiştir. Uyuşmazlığın çözümüne ilişkin Komisyona yapılacak başvuruda, belirli usul ve esaslar çerçevesinde, Komisyonca listeden bir hakem atanacak ve uyuşmazlık tamamen tarafsız olan hakem tarafından çözülecektir.

Madde ile, sigorta hakemliği listesinin bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesi hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm ile amaçlanan, sigorta sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların, Tahkim Komisyonu dışında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu çerçevesindeki tahkim müessesesi ile çözümlenmesi halinde, uygulamada paralellik sağlanması bakımından sigortacılık alanında belirli nitelikleri taşıyan sigorta hakemlerine başvurulmasını temin etmektir.

Sigorta Tahkim Komisyonunun belirli nitelikleri haiz bir Müsteşarlık temsilcisi, iki Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği temsilcisi, bir tüketici derneği temsilcisi ve Müsteşarlıkça belirlenecek bir hukukçudan oluşması öngörülmüştür. Komisyona bağlı olarak bir müdür, iki müdür yardımcısı, raportörler ve yeterli sayıda personelin çalışacağı hüküm altına alınmıştır. Komisyonun nihai kararlarda herhangi bir inisiyatifi bulunmamakta olup idari işlemlerin düzenlenmesinden sorumludur.

Tahkim Komisyonunun işlevinin gerçek anlamda uyuşmazlıkların çözümü olmasından hareketle, Tahkim Komisyonuna başvuru için öncelikle ilgili sigorta şirketine ya da riski üstlenen tarafa başvurulması ve kişinin talebinin kısmen ya da tamamen olumsuz sonuçlandığının belgelenmiş olması şartı aranmaktadır. Sistemin gereksiz kullanımından kaçınılması amacıyla, başvuruda bulunacak sigorta ettirenler veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerden Müsteşarlıkça belirlenecek oranda cüzi bir ücret alınması tasarlanmıştır.

Riski üstlenen tarafla uyuşmazlığa düşen kişinin Tahkim Komisyonuna başvurusu, öncelikle raportörler tarafından incelenecek, uyuşmazlık konusu eksik bilgilendirme, evrakların eksikliği gibi konulardan kaynaklanıyorsa raportörlerin riski üstlenen tarafla iletişimi ile sonuçlandırılacaktır. Ancak raportörler tarafından sonuçlandırılmayan başvurular sigorta hakemine iletilecektir.

Riski üstlenen taraflar açısından sisteme katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Sisteme üye olmak isteyenlerden Birlikçe belirlenecek ve Müsteşarlıkça onaylanacak miktarda katılma payı alınması tasarlanmıştır. Uluslararası uygulamalar ve mahkemelerin iş yükü dikkate alınarak, hakemin verdiği kararın belirli bir miktara kadar her

iki taraf için de kesin olması, bu miktarın üstü için Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu çerçevesinde temyiz yoluna başvurulabilmesi ilkesi benimsenmiştir.

Uyuşmazlıkların çözümü için hakemlerin karar verme süresi dört ay ile sınırlandırılmıştır. Ancak bu süre, tarafların yazılı muvafakati ile uzatılabilmektedir. Kararın resmiyet kazanabilmesi ve icra kabiliyeti açısından süre başlangıcının belirlenebilmesi için, Hakemin verdiği kararın Komisyon müdürünce, en geç üç iş günü içinde, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 532 nci maddesi uyarınca gereğinin yapılabilmesi için davayı görmeye yetkili mahkemeye iletilmesi öngörülmüştür.

Maddede, ayrıca, Komisyon tarafından ödenecek sigorta hakemlerinin ücretlerinin Birliğin görüşü alınmak suretiyle Müsteşarlıkça belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 31- Madde ile, Bakana yurt içinden ve yurt dışından sigortacılık konusunda gelebilecek eğitim taleplerinin karşılanması amacıyla sigortacılık eğitim merkezi kurma yetkisi verilmiştir. Günümüz eğitim sisteminde, Türkiye’de sigortacılığın akademik anlamda ayrı bir uzmanlık dalı olarak gelişmesi oldukça yenidir. Bu nedenle, sigortacılık alanında halihazırda Müsteşarlığa, gerek üniversitelerden gerekse özel sektör ve kamu sektöründen yoğun bir eğitim talebi gelmektedir. Bu taleplerin daha sistematik bir biçimde karşılanabilmesi ve Türkiye’de sigortacılığın ayrı bir uzmanlık alanı olarak benimsenmesi, sigortacılık eğitim merkezinin kurulması ile mümkün olabilecektir. Ayrıca, yurt dışından, özellikle Türk Cumhuriyetlerinden gelen sigortacılıkla ilgili eğitim taleplerinin tek bir elden ve Devlet kanalıyla karşılanması sağlanacaktır. Merkezin giderlerinin sigortacılık alanında faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının katkılarından, merkezin hizmet vereceği ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarından ve hibelerden yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde karşılanması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, uygulamada yeknesaklık sağlanabilmesini teminen, dernek, federasyon ve birlik gibi belirli bir kanuna tabi olarak kurulan kuruluşlar hariç olmak üzere, sigortacılık ve reasürans uygulamaları ile ilgili olarak sektörde faaliyet gösteren kişilerin yaptıkları işlemler dolayısıyla sigortacılık konusunda örgütlenmeler oluşturulması Bakanın iznine tabi kılınmıştır.

MADDE 32- Çeşitli reklam ve pazarlama teknikleriyle karşı karşıya olan sigortalının talep edeceği hizmetin boyutları hakkında doğru bilgiye sahip olması gerekmektedir. Şirketler arası rekabette sigortalının, reklam teknikleri nedeniyle ihtiyaçları ve isteklerine göre daha farklı tercihlerde bulunmasının, sektörün gelişimini olumsuz yönde etkileyeceğinden, ilan ve reklamların belli bir disiplin içinde yapılması gerekmektedir. Bu doğrultuda, ilan ve reklamlarda, gerek sigortacılık prensiplerine gerekse genel prensiplere aykırılık halinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren Reklam Kuruluna bildirilmesi öngörülmüştür.

Sigorta sektörünün gelişimi, sigorta ve reasürans şirketleri, acenteler, aktüerler, brokerler ve sigorta eksperlerinin, sigortalıların hak ve menfaatlerini gözetmesine ve davranışlarının iyiniyet kuralları çerçevesinde gerçekleşmesine bağlı olduğundan, adı geçen kişilere yükümlülük getirilmiştir.

Sigorta sözleşmeleri ile verilen teminatlar çerçevesinde, riskin gerçekleşmesi sonucu sigortalılara verilecek tazminatın en kısa sürede ödenmesi konusu sektörün önemli sorunlarından birisini oluşturmaktadır. Nitekim, uygulamada sigortalıların en çok mağdur

edildikleri husus, sigorta tazminatlarının zamanında ödenmemesidir. Aynı zamanda sigorta tazminatlarının geç ödemesi, bu tazminatları zamanında ödeyen şirketler için haksız rekabet teşkil etmektedir. Bu nedenlerle sigorta şirketlerinin haklı bir nedene dayanmadan, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatını ödemekte gecikmemeleri gerektiği maddede düzenlenmiştir. Haklı neden ve iyiniyet kuralları ise her somut olayın özelliğine göre değerlendirilecektir. Ayrıca, bir sözleşmenin unsurları içinde, taraflardan birinin bu sözleşmede yer alan herhangi bir hususta sigorta yapmaya zorunlu tutulduğu hâllerde, söz konusu sigortanın belli bir şirkete yaptırılmasına ilişkin sözleşmeye konulmuş her türlü şartın hükümsüz olduğu belirtilerek, sigortahâlin istediği sigorta şirketini serbestçe seçme hak ve özgürlüğünün bulunduğu hüküm altına alınmıştır.

MADDE 33- Madde ile, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 7397 sayılı Kanunda var olan ihtisas komitelerine ilişkin düzenleme korunmuştur.

MADDE 34- Denetimin etkinliği, caydırıcı ve zamanında uygulanabilen yaptırımların varlığına bağlıdır. Ayrıca, ekonomik suça ekonomik ceza verilmesi esastır. Bu yaklaşımdan hareketle, maddede idari para cezası uygulanmasına ilişkin düzenleme getirilmektedir. İdari cezaların düzenlenmesinde, Kabahatler Kanunu temel alınmıştır.

Sigorta ve reasürans şirketlerinin denetim ve gözetim görevinin yerine getirilmesinde etkinliği sağlamak ve denetimin işlevselliğini artırmak amacıyla, kamu otoritesine, gerekçesini belirtmek şartıyla maddede sınırı çizilen durumlarda idari para cezası uygulama yetkisi tanınmıştır.

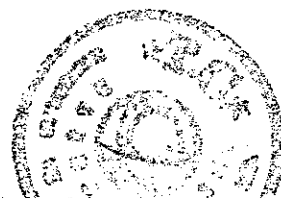
Bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunundan farklı olarak, maddeyle, denetimden uzak izinsiz faaliyetlerin önlenmesi ve bu durum nedeniyle zarara uğrayabileceklerin mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesi bakımından Bakana mali sektörde izin almadan faaliyet gösterenlerin işyerlerini geçici olarak kapatmayı talep etme yetkisi verilmiştir.

MADDE 35- Adli cezalar, Türk Ceza Kanunu prensipleri doğrultusunda düzenlenmiştir. Maddede yer alan adli cezaların, izinsiz faaliyette bulunmak ve kanun denetiminin etkinliğinin azaltılmasına yol açan eylemler başta olmak üzere önemli hallerde uygulanması öngörülmektedir.

MADDE 36- Bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununda yer alan kovuşturma usulü temelde korunmuş olmakla birlikte daha önce sadece araçların bu Kanunda suç sayılan fiillerine karşı kaldırılan müdahale usulü, bu madde ile eksperlerin bu Kanuna aykırı fiillerinden kaynaklanan suçlar ile sırları açıklama ve şirketlerin itibarını zedeleme suçları için de kabul edilmiştir. Böylelikle, istisna kapsamındaki suçlardan dolayı takibatın yapılması Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa tabi olacak, takibat yapılabilmesinde Müsteşarlığın müdahil olarak katılmasına gerek olmayacaktır.

MADDE 37- Madde ile Sigorta Murakabe Kanunu ile Mükerrer Sigorta Hakkında Kanunun yürürlükten kaldırılması öngörülmüştür.

Bu madde ile ayrıca, çeşitli kanunlarda değişiklikler yapılmıştır. Öncelikle, bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunundan farklı olarak bu madde ile yeni karşılıklar ihdas edildiğinden ve mevcut karşılıkların tanımı değiştirildiğinden, Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi değiştirilerek,

bu Kanunun 16 ncı maddesi ile düzenlenen teknik karşılıkların kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, bu Kanun ile sigorta eksperleri ve sigorta acenteleri için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde öngörülen örgütlenmeyi sağlayacak şekilde, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun ilgili hükümlerinde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Diğer taraftan, sigortacılık sektöründe daha önce kısmen var olan garanti sisteminin kapsamı genişletilerek yeni bir yapıya kavuşturulduğundan, Karayolu Trafik Kanunu ile ihdas edilen Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabına ilişkin gerekli düzenleme yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabının tüm hak ve yükümlülüklerinin bir ay içinde Hesaba devrolunacağı ve Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabıyla ilişkili olarak açılan davalar ve yapılan takipler Hesapla ilişkili olarak devam edeceği düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanun uyarınca hazırlanacak karamame, yönetmelik ve tebliğler yürürlüğe konuluncaya kadar, geçiş sürecinde doğabilecek mevzuat boşluğunun önlenmesi bakımından, bunların düzenleyeceği konulara ilişkin mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanun ile getirilen branş ayrımı çerçevesinde, şirketlerin yeni duruma kendilerini adapte edebilmelerini sağlayabilmek için şirketlere geçici bir süre verilmiş, branş ayrımına uyumu teminen de bir yıl sonunda gerekli düzenlemeleri yapmayan şirketlere prim girişi engellenmiştir.

Diğer sigortalara göre daha farklı bir yapıda olan, hayat sigortalarının hayat dışı sigortalara nazaran farklı bir muhasebeleştirme ve değerlendirme gerektirmesi nedeniyle, Sigorta Murakabe Kanunu ile daha önce getirilmiş hayat-hayat dışı ayrımlaşmasını sağlayabilmek açısından, karma şirketlere prim girdisi tamamıyla durdurulmuş ve Bakana sigorta portföyünü resen devretme yetkisi tanınmıştır.

GEÇİCİ MADDE 4- 20 nci madde hükmü uyarınca, şirket yönetim ve denetimine atananlara ilişkin düzenleme, bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu uyarınca atanmış kişiler ile bu kişiler hakkında açılmış davalar ve takipler için de geçerli kılınmıştır.

GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanunla kaldırılan 7397 sayılı Kanun uyarınca ayrılan deprem hasar karşılıklarının, bu Kanun ile kaldırılmış olması ve söz konusu karşılıkların vergisi ödenmiş ve şirkete ait bir özkaynak haline gelmiş olması nedeniyle, ihtiyari yedek akçelere devrolunacağına dair düzenleme yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 6- Kanunun yayımlanmasından sonraki geçiş sürecinde önceden alınan ruhsatların değiştirme işlemi yapıluncaya kadar geçerli olduğu, bunun bir yıl içinde yapılacağı ve eksperlere Levhaya kayıt için dört aylık süre tanınacağı madde ile düzenlenmiştir.

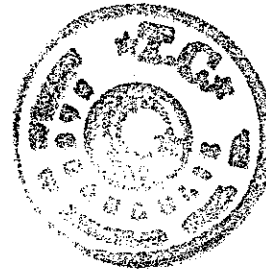

GEÇİCİ MADDE 7- Acentelerin sayısı göz önüne alınarak Müsteşarlıktan uygunluk belgesi alınması ve buna bağlı olarak Levhaya kayıt için bir yıllık bir geçiş süreci öngörülmüştür.

GEÇİCİ MADDE 8- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlüğe girmesinden önce işlenen suçlar için de kuruculara ve kurucuların niteliklerine ilişkin hükümlerin geçerli olduğu hüküm altına alınmıştır.

MADDE 38- Yürürlük maddesidir.

MADDE 39- Yürütme maddesidir.

SİGORTACILIK KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Kanunun amacı, ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek üzere bu Kanuna tabi kişi ve kuruluşların, faaliyete başlama, teşkilat, yönetim, çalışma esas ve usulleri ile faaliyetlerinin sona ermesi ve denetlenmesine ilişkin hususlar ve sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözülmesine yönelik olarak sigorta tahkim sistemi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, aracılar, aktüerler ile sigorta eksperleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

(3) Sosyal güvenlik kurumları, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi ile bu Kanunun denetimle ilgili hükümleri hariç olmak üzere özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan diğer kuruluşlar bu Kanun kapsamında değildir.

Tanımlar

MADDE 2 - (1) Bu Kanunda geçen;

a) Aktüer: Sigortacılık tekniği ile buna ilişkin yatırım, finansman ve demografi konularında olasılık ve istatistik teorilerini uygulayarak, yasal düzenlemelere uygun prim, karşılık ve kâr paylarını hesaplayan, tarife ve teknik esasları hazırlayan kişiyi,

b) Aracı: Sigorta acentesi, broker ve sigorta prodüktörünü,

c) Bakan: Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanı,

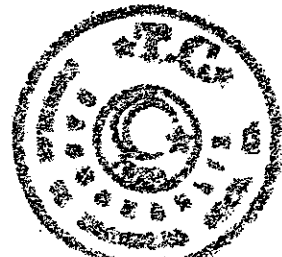
ç) Birlik: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini,

d) Broker: Sigorta veya reasürans sözleşmesi yaptırmak isteyenleri temsil ederek, bu sözleşmelerin yaptırılacağı şirketlerin seçiminde tamamen tarafsız ve bağımsız davranarak ve teminat almak isteyen kişilerin hak ve menfaatlerini gözeterek sözleşmelerin akdinden önceki hazırlık çalışmalarını yürütmeyi ve gerektiğinde sözleşmelerin uygulanmasında veya tazminatın tahsilinde yardımcı olmayı meslek edinen kişiyi,

e) Hesap: Güvence Hesabını,

f) İş planı: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin kuruluş amacı ile en az ilk üç yıldaki faaliyetlerine ilişkin tahminlerini ve yükümlülüklerini sürekli olarak yerine getirebileceğini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan planı,

g) Komisyon: Sigorta Tahkim Komisyonunu,

ğ) Levha: Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri için Birlik tarafından, sigorta eksperleri ve sigorta acenteleri için ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından ayrı ayrı düzenlenecek faal olarak çalışanlara ilişkin kayıtları gösterir levhaları,

h) Liste: Sigorta hakemleri listesini,

ı) Minimum garanti fonu: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin yükümlülük karşılama yeterliliğinin en az üçte birine denk düşen tutarı,

i) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

j) Özkaynak: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ödenmiş veya Türkiye’ye ayrılmış sermayeleri, her türlü yedek akçeleri, yeniden değerlendirme fonu, dağıtılmamış kâr, kâr ve sermaye yedekleri ile Müsteşarlıkça uygun görülecek sermaye benzeri kaynaklar ve diğer kaynaklardan varsa bilanço zararı ile Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer değerlerin düşülmesinden sonra bulunan tutarı,

k) Prodüktör: Sigorta ettiren ve sigorta şirketine bağlı olmaksızın çeşitli sigorta dallarında sigorta yaptırmak isteyenlere bilgi vererek sigorta sözleşmesinin şartlarını müzakere eden, tehlikenin konusu ve özelliklerine göre sigorta teklifnamesini hazırlamada yardımcı olan kişiyi,

l) Reasürans şirketi: Türkiye’de kurulmuş reasürans şirketi ile yurt dışında kurulmuş reasürans şirketinin Türkiye’deki teşkilatını,

m) Sigorta acentesi: Ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tabi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişiyi,

n) Sigorta eksperisi: Sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutat meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişiyi,

o) Sigorta hakemi: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkları çözen kişiyi,

ö) Sigorta raportörü: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Komisyona intikal etmiş şikayetler üzerinde ön incelemeyi yapan kişiyi,

p) Sigorta şirketi: Türkiye’de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye’deki teşkilatını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sigorta Şirketleri ve Reasürans Şirketleri

Sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin kuruluşu

MADDE 3 - (1) Türkiye’de faaliyet gösterecek sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin anonim şirket veya kooperatif şeklinde kurulmuş olması şarttır. Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, sigortacılık işlemleri ve bunlarla doğrudan bağlantısı bulunan işler dışında başka işle iştigal edemez.

(2) Anonim şirket şeklinde kurulacak sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin;

a) Kurucularının;

1) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmaması,

2) Bir sigorta veya reasürans şirketinin kurucusu veya ortağı olmanın gerektirdiği mali güce ve itibara sahip bulunması,

3) Tasfiyeye tabi tutulan finansal kuruluşlarda ve hakkında 20 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanan şirketlerde oy hakkının ya da sermayesinin doğrudan veya dolaylı yüzde on ve daha fazla bir oranda veya bu oranın altında olsa bile denetim ve yönetime etkili olabilecek şekilde denetim ve yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması,

4) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla adli para cezasına mahkum edilmemiş yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, Devlet sırlarını açığa vurma veya vergi kaçakçılığı suçlarından dolayı hüküm giymemiş olması,

5) Tüzel kişi olması halinde bu tüzel kişinin yönetim ve denetimine sahip kişilerin, mali güç dışında kurucularda aranan diğer şartları taşıması,

b) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve halka açık anonim şirketlerde halka açık olan kısım hariç olmak üzere tamamının nama yazılı olması,

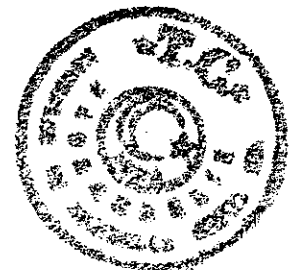
c) Bir holding bünyesinde faaliyet gösterecek olması hâlinde, holding şirketinin finansal durumunun da sigortacılık faaliyetlerini idame ettirmeye yeterli olması,

zorunludur.

(3) Üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapmayan kooperatif şeklinde kurulan sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin;

a) Mütüel (karşılıklı) sigortacılık yapması,

b) Ortak sayısının iki yüzden az olmaması,

c) Yöneticilerine herhangi bir ayrıcalık vermemesi,

zorunludur.

(4) Kooperatiflerin, üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapabilmesi, bu hususun ana sözleşmelerinde açıkça yer alması şartıyla Müsteşarlığın iznine tabidir. Kooperatif üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapılabilmesi için kooperatiflerin sermayelerini, Müsteşarlıkça belirlenecek miktara yükseltmesi zorunludur.

(5) Yabancı sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin Türkiye'de faaliyet göstermesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin teşkilatı

MADDE 4 - (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin yönetim kurulları genel müdür dâhil beş kişiden, denetçiler ise iki kişiden az olamaz. Genel müdür, yönetim kurulunun doğal üyesidir.

(2) Yönetim kurulu üyelerinin mali güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşıması; çoğunluğunun en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olması ve sigortacılık, iktisat, işletme, muhasebe, hukuk, maliye, matematik, istatistik, aktüerya veya mühendislik alanlarında en az üç yıl deneyimi olan kişilerden seçilmesi şarttır.

(3) Genel müdür ve yardımcılarının, mali güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşıması, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olması ve genel müdürlüğe atanacakların en az on yıl, sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu genel müdür yardımcılıklarına atanacakların yedi yıldan az olmamak üzere sigortacılık, iktisat, işletme, muhasebe, hukuk, maliye, matematik, istatistik, aktüerya veya mühendislik alanlarının en az birinde; diğer genel müdür yardımcılıklarına atanacakların da sorumlu olacakları alanda en az yedi yıl deneyim sahibi olması şarttır. Genel müdür yardımcılıklarından en az birinin sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu olması zorunludur.

(4) Murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşıması zorunludur.

(5) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de genel müdür ve genel müdür yardımcılarına ilişkin hükümlere tabidir.

(6) Denetçilerin, mali güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşımaları, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmaları ve sigortacılık, iktisat, hukuk, maliye, işletme ve muhasebe alanlarında en az üç yıl deneyimi olan kişilerden seçilmesi şarttır.

(7) Sigorta veya reasürans şirketinin hakim hissedarı tüzel kişilerin yönetim ve denetimine sahip kişilerde de, mali güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartlar aranır.

(8) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri; tüm iş ve işlemlerinin, sigortacılık mevzuatı ve ilgili diğer mevzuata, şirketin iç yönergeleri ile yönetim stratejisi ve politikalarına uygunluğunun sürekli kontrol edilmesi, denetlenmesi ile hata, hile ve

usulsüzlüklerin tespiti ve önlenmesi amacıyla risk yönetim sistemleri de dahil olmak üzere etkin bir iç denetim sistemi kurmak zorundadır. İç denetim, dışarıdan hizmet alımı yoluyla da yapılabilir.

Ruhsat

MADDE 5 - (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, faaliyete geçebilmek için, faaliyet göstermek istedikleri her bir sigorta branşında Müsteşarlıktan ruhsat almak zorundadır. Alınan ruhsatlar, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Sigorta şirketleri hayat ve hayat dışı sigorta gruplarından sadece birinde faaliyet gösterebilir. Bu gruplarda yer alan sigorta branşları Bakan tarafından belirlenir.

(3) Kuruluş işlemlerini tamamlayan ve ruhsat talebinde bulunan sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, ödenmiş sermayelerini, ruhsat talep edilen sigorta branşları için öngörülen sermaye tutarları ile verilmek istenen teminatlara bağlı olarak, beş milyon Yeni Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, Müsteşarlıkça belirlenecek miktara yükseltmek zorundadır. Müsteşarlık, söz konusu miktarı, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi artış oranını aşmamak kaydıyla artırmaya yetkilidir.

(4) Kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından itibaren bir yıl içinde ruhsat başvurusunda bulunmamış sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, ticaret unvanlarında sigorta şirketi veya reasürans şirketi ibaresini kullanamaz.

Ruhsat talebinin değerlendirilmesi

MADDE 6 - (1) Ruhsat talebi;

a) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin kurucuları ile yönetici ve denetçilerinin bu Kanunda öngörülen şartları taşıyamaması,

b) İş planına ve ibraz edilen belgelere göre sigorta sözleşmesine taraf olanların hak ve menfaatlerinin yeterince korunamayacağının anlaşılması veya yükümlülüklerin sürekli ve yeterli olarak yerine getirilebilecek şekilde oluşturulmaması,

c) Başvurunun yeterli beyan ve bilgileri içermemesi veya bu Kanunda öngörülen şartları taşımadığının anlaşılması,

ç) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin, gerekli teknik donanım ya da yeterli sayıda nitelikli personele sahip olmadığının veya ruhsat talep edilen alanda sigortacılık yapma yeterliliğinin bulunmadığının yapılan denetimle tespit edilmesi,

hâllerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda reddedilir.

Ruhsat iptali

MADDE 7 - (1) Bu Kanunun ruhsat iptaline ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Ruhsat verilmesine ilişkin şartların bir kısmının veya tamamının kaybolması hâlinde, üç aydan az olmamak üzere, Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,

b) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya Müsteşarlığın uygun görüşüyle yapılanlar hariç olmak üzere, aralıksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdedilmemesi,

c) Sigortacılık mevzuatına aykırı uygulamalar sonucunda sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilerin hak ve menfaatlerinin tehlikeye düştüğünün anlaşılması,

ç) 20 nci madde hükmü hariç olmak üzere, bu Kanun hükümlerinden doğan yükümlülüklerin ağır şekilde ihlal edilmesi veya yükümlülüklerin ihlalinin mutad hâle gelmesi durumunda, Müsteşarlık tarafından, üç aydan az olmamak kaydıyla, verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,

d) İş planında belirtilen hedeflerden, Müsteşarlığın bilgisi dahilinde yapılan değişiklik dışında makul nedenler olmaksızın aşırı derecede uzaklaşmış olması,

hâllerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda, sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin ilgili branş ya da bütün branşlardaki ruhsatları Müsteşarlık tarafından iptal edilebilir. Ruhsat iptali, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Ruhsatı iptal edilen şirketler, altı ayı geçmemek üzere Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde iptal edilen ruhsatla bağlantılı portföylerini devretmek zorundadır. Aksi takdirde Müsteşarlık resen devir de dâhil olmak üzere portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Ana sözleşme değişiklikleri

MADDE 8 - (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ana sözleşmelerinin değiştirilmesinde, Müsteşarlığın uygun görüşü aranır. Müsteşarlıkça uygun görülmeyen değişiklik tasarıları genel kurul gündemine alınamaz ve genel kurulda görüşülemez. Sicil memuru, Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini ticaret siciline tescil edemez.

İntifa ve oy kullanma haklarının edinilmesi

MADDE 9 - (1) Doğrudan veya dolaylı olarak bir sigorta veya reasürans şirketinin sermayesinin yüzde onunu, yüzde yirmisini, yüzde otuz üçünü veya yüzde ellisini bulacak ya da aşacak şekilde hisse edinimleri ile bir ortağa ait hisselerin söz konusu oranları bulması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu doğuran hisse devirleri Müsteşarlığın iznine tabidir.

(2) Şirketin denetim ve yönetime etkili olabilecek şekilde yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisse devri, oransal sınırlamalara bakılmaksızın Müsteşarlığın iznine tabidir.

(3) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine aykırı olarak izin alınmaksızın yapılan hisse devirleri pay defterine kaydolunmaz.

(4) İntifa hakkı ile oy hakkının edinilmesinde de bu madde hükümleri uygulanır.

(5) Doğrudan veya dolaylı olarak sermayenin ya da oy ve intifa haklarının yüzde on ve daha fazlasına sahip olan veya bu oranların altında olsa dahi şirketin denetim ve yönetimine etkili olabilecek şekilde yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisselerle sahip olan ortakların, sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması şarttır. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, bu nitelikleri taşımayan ortaklarını Müsteşarlığa bildirir. Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu hâlde diğer ortaklık hakları kayyım tarafından kullanılır.

(6) Bakan, faaliyet alanları itibarıyla sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin mali bünyelerini olumsuz etkileyecek durumdaki ortaklara, bu şirketlerde hisse sınırlamaları getirebilir.

Tasfiye, birleşme, devir, portföy devri ve iflas

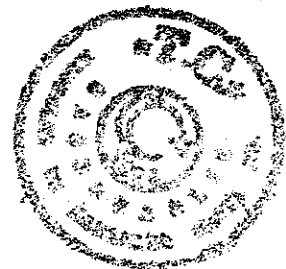
MADDE 10 - (1) Bir sigorta şirketinin kendi talebi ile tasfiye edilmesi, bir veya birkaç şirket ile birleşmesi veya aktif ve pasifleri ile başka bir şirkete devrolunması, sigorta portföyünü teminat ve karşılıkları ile birlikte kısmen veya tamamen diğer bir şirkete devretmesi Bakanın iznine tabidir. Reasürans şirketleri hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra hükmüne aykırı olarak yapılan tasfiye, birleşme, devralma ve portföy devirleri hükümsüzdür.

(2) Müsteşarlık, lüzumu hâlinde, tasfiye memurlarının değiştirilmesini talep edebilir.

(3) Birleşme, devir ve portföy devirleri, Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde, birer hafta arayla en az ikişer defa yayımlanmak suretiyle duyurulur. Sigorta sözleşmeleri devredilen portföyde yer almak kaydıyla portföyünü devreden veya bir şirkete devrolunan ya da birleşen şirketlerle sigorta sözleşmesi akdetmiş olan kişiler; birleşme, devir ya da portföy devrini öğrendikleri tarihten itibaren, devir, birleşme ya da portföy devri nedeniyle, üç ay içinde sözleşmelerini feshedebilir.

(4) Sigorta şirketinin iflası hâlinde sigortalılar, iflas masasına üçüncü sırada iştirak eder.

(5) Müsteşarlık, lüzumu hâlinde iflas masasındaki yetkililerin değiştirilmesini talep edebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sigorta Sözleşmeleri

Sigorta sözleşmeleri

MADDE 11 - (1) Sigorta sözleşmelerinin ana muhtevası, Müsteşarlıkça onaylanan ve sigorta şirketlerince aynı şekilde uygulanacak olan genel şartlara uygun olarak düzenlenir. Ancak, Müsteşarlık onay zorunluluğunu kaldırarak genel şartların belirlenmesini sigorta şirketlerine bırakabilir. Bu durumda, sigorta genel şartlarında asgari olarak;

- a) Sigorta şirketinin yüklendiği teminatın kapsam ve istisnalarına,
 - b) Tazminat yükümlülüğünün türü ve kapsamına,
 - c) Tarafların hak, borç ve yükümlülükleri ile özellikle prim ödemelerindeki temerrüt hâli ve beyan yükümlülüklerine,
 - ç) Sigorta sözleşmesinin süresi ve sözleşmeyi sona erdiren hâllere,
 - d) Uyuşmazlıkların çözümünde izlenecek yola ve yetkili mercilere,
 - e) Zaman aşımına,
- ilişkin hususların yer alması zorunludur.

(2) Hayat sigortalarına ilişkin sözleşmelerin yapılmasına dair teklifnamenin sigorta şirketine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde sigorta şirketi tarafından reddedilmemesi hâlinde sigorta sözleşmesi yapılmış olur.

(3) Sigorta şirketleri ve sigorta acenteleri tarafından, gerek sözleşmenin kurulması gerekse sözleşmenin devamı sırasında sigorta ettiren, lehdar ve sigortalıya yapılacak bilgilendirmeye ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Tarifeler

MADDE 12 - (1) Sigorta tarifeleri, sigortacılık esasına ve genel kabul görmüş aktüeryal tekniklere uygun olarak sigorta şirketleri tarafından serbestçe belirlenir. Ancak, bu Kanuna ve diğer kanunlara göre ihdas edilen zorunlu sigortaların teminat tutarları ile tarife ve talimatları Bakan tarafından tespit olunur ve Resmî Gazetede yayımlanır.

(2) Bakan, gerek görülen hâllerde hayat, bir yıldan uzun süreli ferdî kaza, sağlık, hastalık ve ihtiyari deprem sigortaları tarifeleri ile prim, formül ve cetvellerinin uygulamaya konulabilmesini Müsteşarlığın onayına tabi kılabilir veya özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla gerekli görülen hâllerde, tespit ve ilan ettiği aracılık komisyonlarını, tasdike tabi kıldığı veya tespit ettiği her türlü tarifeyi serbest bırakabilir.

Zorunlu sigortalar

MADDE 13 - (1) Bakanlar Kurulu, kamu yararı açısından gerekli gördüğü hâllerde zorunlu sigortalar ihdas edebilir. Sigorta şirketleri, 20 nci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi ile üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla faaliyet gösterdiği sigorta branşlarının kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınamaz.

(2) Müsteşarlık, zorunlu sigortaya konu teşkil eden menfaat üzerinde yapacakları iş ve işlemler nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak zorunlu sigorta denetimi yapabilecekleri belirlemeye yetkilidir.

(3) Bir faaliyetin icrası ya da bir şeyin kullanılması için izin veya ruhsat vermeye veya bunları denetlemeye yetkili merciler ile ikinci fıkra uyarınca belirlenen kurum ve kuruluşlar; yürütecekleri iş ve işlemlerde, yapılması zorunlu sigortaların geçerli teminat tutarları dâhilinde yaptırılıp yaptırılmadığını araştırmakla yükümlüdür. Bu kurum ve kuruluşlar ile izin veya ruhsat vermeye ve denetlemeye yetkili mercilerce, geçerli teminat tutarında sigorta yapılmamış olduğunun tespiti hâlinde işlem yapılmaz. Geçerli teminat alınana kadar sigortalının zorunlu sigortaya konu teşkil eden faaliyeti yetkili merciler tarafından durdurulur.

Güvence Hesabı

MADDE 14 - (1) Bu Kanunun 13 üncü maddesi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ile ihdas edilen zorunlu sorumluluk sigortaları ile bu Kanunla kaldırılan 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu çerçevesinde ihdas edilmiş olan zorunlu sigortalara ilişkin olarak aşağıdaki koşulların oluşması hâlinde ortaya çıkan zararların bu sigortalara saptanan geçerli teminat miktarlarına kadar karşılanması amacıyla Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği nezdinde Güvence Hesabı oluşturulur.

(2) Hesaba;

a) Sigortalının tespit edilememesi durumunda kişiye gelen bedensel zararlar için,

b) Rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli olan teminat tutarları dâhilinde sigortasını yaptırmamış olanların neden olduğu bedensel zararlar için,

c) Sigorta şirketinin mali bünye zaafiyeti nedeniyle sürekli olarak bütün branşlarda ruhsatlarının iptal edilmesi ya da iflası hâlinde ödemekle yükümlü olduğu maddi ve bedensel zararlar için,

ç) Çalınmış veya gasp edilmiş bir aracın karıştığı kazada, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca işletenin sorumlu tutulmadığı hâllerde, kişiye gelen bedensel zararlar için,

başvurulabilir.

(3) Hesabın gelirleri; birinci fıkrada belirtilen zorunlu sigortalar için tahsil edilen toplam primlerin yüzde biri oranında sigorta şirketlerince ödenecek katılma payları ile sigorta ettirenlerden safi primlerin yüzde ikisi oranında tahsil edilecek katılma paylarından oluşur. Bakan, bu oranları binde beşe kadar indirmeye veya tekrar kanuni sınırlarına kadar yükseltmeye yetkilidir.

(4) Sigorta şirketleri, üçüncü fıkra hükmü gereğince kendileri tarafından ödenmesi gereken bir takvim yılına ilişkin katılma paylarını takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar; sigorta ettirenlerden tahsil edilen katılma paylarını ise, tahsil edildikleri ayı takip eden ayın sonuna kadar Hesaba yatırmak zorundadır.

(5) Hesap kapsamındaki her zorunlu sigorta için ayrı hesap açılır ve bunların gelir ve giderleri bu hesaplarda izlenir.

(6) Hesabın gelir ve giderleri ile işlemleri, Müsteşarlıkça her yıl denetlenir.

(7) Hesabın kuruluşuna, işleyişine, fon varlıklarının nemalandırılmasına, Hesaptan yapılacak ödemelere, rüculara, 24 üncü madde uyarınca oluşturulacak bilgi merkezine ve Komisyona yapılacak katkı payı ve diğer harcamalara ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Yurt dışında yaptırılacak sigortalar

MADDE 15 - (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, Türkiye’deki sigortalanabilir menfaatlerini, Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketlerine ve Türkiye’de yaptırmak zorundadır.

(2) Ancak;

a) İhracat ve ithalat konusu mallar için nakliyat sigortası,

b) Uçak, gemi, helikopter için, dış kredi ile satın alındıklarında, münhasıran dış kredi miktarı ile sınırlı olarak ve dış borç ödeninceye kadar; yurt dışından finansal kiralama yolu ile getirilmelerinde ise finansal kiralama sözleşmesi süresi ile sınırlı olarak yaptırılacak tekne sigortaları,

c) Gemilerin işletilmesinden doğan sorumluluk sigortası,

ç) Hayat sigortaları,

d) Kişilerin Türkiye haricinde bulunacakları süre için bu süre ile sınırlı olmak kaydıyla veya geçici olarak yurt dışında kaldıkları sırada yaptırabilecekleri ferdî kaza, hastalık, sağlık ve motorlu taşıt sigortaları,

yurt dışında da yaptırılabilir.

(3) Bakanlar Kurulu yurt dışında yaptırılacak sigortaların kapsamını genişletmeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mali Bünye

Teknik karşılıklar

MADDE 16 - (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülükleri için, bu maddede belirtilen esaslara göre yeteri kadar karşılık ayırmak zorundadır.

(2) Kazanılmamış primler karşılığı; yürürlükte bulunan her bir sigorta sözleşmesine ilişkin olarak yazılan brüt primin gün esasına göre takip eden hesap dönemine veya dönemlerine sarkan kısmından; yürürlükte bulunan yıllık hayat sigortaları ile süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında ise, yazılan brüt primlerden varsa birikime ayrılan kısım düşüldükten sonra kalan tutarın takip eden döneme veya dönemlere sarkan kısmından oluşur. Ancak, gün esasına göre karşılık hesaplaması mümkün olmayan reasürans ve retroesyon işlemlerinde, sekizde bir esasına göre kazanılmamış primler karşılığı ayrılması mümkündür.

(3) Devam eden riskler karşılığı; sigorta sözleşmesinin süresi boyunca üstlenilen risk düzeyi ile kazanılan primlerin zamana bağlı dağılımının uyumlu olmadığı kabul edilen sigorta branşlarında, ayrıca kazanılmamış primler karşılığının şirketin taşıdığı risk ve beklenen masraf düzeyine göre yetersiz kalması hâlinde ayrılır.

(4) Matematik karşılık; bir yıldan uzun süreli hayat, sağlık, hastalık ve ferdi kaza sigortası sözleşmeleri için sigorta şirketleri tarafından sigorta ettirenler ile lehdarlara olan yükümlülüklerini karşılamak üzere sözleşme teknik esaslarında belirtilen, istatistiksel ve aktüeryal yöntemler kullanılarak hesaplanan karşılıklar ile taahhüt edilmişse, bu karşılıkların yatırıma yönlendirilmesi sonucu elde edilen gelirden sigortalılara ayrılan pay karşılıkları toplamıdır.

(5) Muallak tazminat karşılığı; kayda geçmiş ancak ödenmemiş tazminat tutarları ile gerçekleşmiş ancak kayda geçmemiş tahmini tazminat tutarları ve bu tazminatlar ile ilgili yapılan gider karşılıkları ve bu tutarların yetersiz kalması durumunda yeterlilik için Müsteşarlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılan ek karşılıklardan oluşur.

(6) İkramiyeler ve indirimler karşılığı; sigorta şirketlerinin ikramiye veya indirim uygulamasına gitmesi durumunda, cari yılın teknik sonuçlarına göre sigortalılar veya lehdarlar için ayrılan ikramiye ve indirim tutarlarından oluşur.

(7) Teknik karşılıklarda reasürör payının, devredilen risk ve primle orantılı olması esastır. Ancak, Müsteşarlık mali açıdan belirleyeceği kriterleri karşılayamayan reasürörlere devredilen işlerde reasürör payının düşülmemesini isteyebilir.

(8) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin varlıkları, teknik karşılıkları karşılayacak düzeyde olmalıdır. Teknik karşılıklara ilişkin usul ve esaslar ile teknik karşılıkların yatırılacağı varlıklara ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Teminatlar

MADDE 17 - (1) Sigorta şirketleri, yurt içinde akdetmiş oldukları sigorta sözleşmelerinden doğan taahhütlerine karşılık olarak bu maddede belirlenen esaslara göre teminat ayırmak zorundadır.

(2) Hayat branşında faaliyet gösteren sigorta şirketleri, Müsteşarlıkça belirlenen dönemler itibarıyla ayrılan matematik karşılıkları ile muallak tazminat karşılıklarının toplamından, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca yapılan ikrazlar ve henüz tahsil edilmemiş prim alacakları tutarına isabet eden matematik karşılıkların düşülmesinden sonra kalan tutara karşılık gelen varlıkları Müsteşarlıkça belirlenen süreler içinde ve Müsteşarlık lehine teminat olarak bloke veya ipotek ettirmek zorundadır. Yeni kurulan sigorta şirketlerinde ilk üç yıl itibarıyla tesis edilecek teminat tutarı, şirketin ödenmiş sermayesi de dikkate alınarak Müsteşarlıkça tespit edilir. Ancak, bu şirketlerin bir yıl ve bir yıldan kısa süreli verdikleri hayat, ferdi kaza, sağlık ve hastalık teminatları için dördüncü fıkra hükümleri uygulanır.

(3) Hesap yılı içinde, hayat branşındaki tahsilatı aşacak şekilde bu branşta sigortalılara ödeme yapmak zorunda kalan sigorta şirketlerinin, söz konusu branşa ait teminat olarak gösterilen ve bloke edilen varlıklarından, aşılacak miktar dâhilinde Müsteşarlıkça uygun görülecek kısım serbest bırakılır.

(4) Hayat dışı sigorta şirketleri, hesaplama yöntemi yönetmelikle belirlenecek yükümlülük karşılama yeterliliğinin üçte birinden az olmamak kaydıyla teminat olarak minimum garanti fonu tesis eder. Minimum garanti fonu, hiç bir dönemde çalışılan branşlar itibarıyla gerekli olan asgari sermaye tutarlarının üçte birinden az olamaz. Müsteşarlık tesis edilen minimum garanti fonu varlıkları üzerine bloke veya ipotek tesis ettirmeye yetkilidir. Ancak, bu şirketlerin bir yıldan uzun süreli yaptıkları ferdî kaza, hastalık ve sağlık sigorta sözleşmeleri için ayıracakları teminatlar hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanır.

(5) Sigorta şirketlerinin faaliyetine son verdiği branşlara ait teminat blokajı, sigortalılara karşı bu branşa ait tüm ödemelerin yapılmış olması kaydıyla Müsteşarlıkça serbest bırakılır. Ancak, şirketin ödeme güçlüğüne düşmesi hâlinde, Müsteşarlık, sigortalılara teminatlardan ödeme yapılmasına karar verebilir.

(6) Teminatlar, sigortalıların tüm alacakları ödenmeden iflas veya tasfiye masasına dâhil edilemez, haczolunamaz, üzerlerine ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz konulamaz. Ancak, Müsteşarlığın, sigortalı alacaklarının korunması amacıyla teminatlar üzerinde ihtiyati tedbir koydurtma hakkı saklıdır.

(7) Müsteşarlık, sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri ile sigortacılık yapan diğer kuruluşların mali bünye ve özkaynak yeterliliğine ilişkin düzenlemeleri yapmaya ve bloke edilecek varlıkların tür, değerlendirme esasları ile blokaj, deblokaj, ipotek tesisi ve fekkine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu işlemlere ilişkin masraflar ilgili şirket tarafından karşılanır.

Hesap esasları, kayıt düzeni ile temel mali tablo ve mali bünye düzenlemeleri

MADDE 18 - (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, hesaplarını ve mali tablolarını, Müsteşarlıkça belirlenecek esaslara ve örneğe uygun olarak düzenlemek, ilan ettirmek ve Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

(2) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri bilançolarının, kâr ve zarar cetvellerinin ve Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer mali tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirilmesi ve ilan ettirilmesi zorunludur.

(3) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerince ilan edilen mali tabloların gerçeğe aykırılığının tespiti hâlinde Müsteşarlık, genel kabul görmüş muhasebe kural ve ilkelerini göz önünde bulundurarak söz konusu mali tabloları düzeltilmiş olarak yeniden ilan ettirebilir.

(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinden, diğer kanunların zorunlu kıldığı defterlerden başka, özel defterler tutmalarını talep etmeye ve bu defterlerin tabi olacağı esas ve usulleri tespiti, belirleyeceği esaslar ve örneklerle uygun olarak her türlü bilgi, cetvel, rapor, hesap özetleri ve mali tablolar istemeye, gerekli gördüğü takdirde mali tabloları ilan ettirmeye, sigortacılık sektörünün mali yapısının güçlendirilmesi için finansal oranlar tespit etmeye, şirket kaynaklarının hangi aktiflere ve ne oranda yatırılacağını belirlemeye yetkilidir.

(5) Gerekli görülen hâllerde Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperlerinden her türlü bilgi, belge ve raporu istemeye yetkilidir.

Aktif azaltıcı işlem yasağı

MADDE 19 - (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ortakları, yönetim kurulu üyeleri, denetçileri ve çalışanları, şirket ana sözleşmesi veya genel kurul ya da yönetim kurulu kararı ile saptanan hükümler dâhilinde personele yapılan ödemeler, yardım veya verilen avanslar hariç, şirket kaynaklarını dolaylı ya da dolaysız kullanamaz, iyiniyet kurallarına aykırı olarak aktifin değerini düşüren işlemlerde bulunamaz ve hiçbir surette örtülü kazanç aktarımı yapamaz. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri kendi borçları veya sigorta işlemlerinden doğanlar hariç olmak üzere personeli, ortakları, iştirakleri veya diğer kişi ve kurumlar lehine mal varlığını teminat olarak gösteremez, kefil olamaz ve kredi sağlayamaz.

Mali bünyenin güçlendirilmesi

MADDE 20 - (1) Bir sigorta veya reasürans şirketinin minimum garanti fonu tutarını karşılayamadığının, tesis etmesi gereken teminatı tesis edemediğinin, teknik karşılıkları karşılayacak yeterli veya teknik karşılıklara uygun varlıklarının bulunmadığının ya da sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin yahut şirketin mali bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürecek derecede zayıflamakta olduğunun tespiti hâllerinde, Bakan uygun bir süre vererek, mali bünyenin güçlendirilmesine yönelik olarak ilgili sigorta ve reasürans şirketinden;

a) Mali bünyesindeki zaafiyetin nasıl giderileceğini ve sigortalıların hak ve menfaatlerinin nasıl korunacağını içeren kapsamlı bir iyileştirme planı sunulması ve uygulanmasını,

b) Sermayesinin artırılması, ödenmemiş kısmının ödenmesi, sermayeye mahsuben şirkete ödeme yapılması veya kâr dağıtımının durdurulması ya da ilave teminat tesis edilmesini,

c) Varlıklarının kısmen ya da tamamen elden çıkarılması veya elden çıkarılmasının durdurulmasını, yeni iştirak ve sabit değerler edinilmemesini,

ç) Mali bünyesini ve likiditesini güçlendirici ve riski azaltıcı benzer tedbirler alınmasını,

d) Tespit edilecek gündemle genel kurulun olağanüstü toplantıya çağrılmasını veya genel kurul toplantısının ertelenmesini,

e) Benzeri diğer hususların yerine getirilmesini,

isteyebilir.

(2) Ayrıca, Bakan;

a) Sigorta şirketlerinde şirketin faaliyette bulunduğu sigorta branşlarından, reasürans şirketlerinde ise sigorta gruplarından birine veya tamamına ait sigorta portföyünü teminat ve karşılıkları ile birlikte başka şirket veya şirketlere devretmeye, devralacak şirket bulunmadığı takdirde ise devredilecek portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya,

b) Sigorta portföyünü sınırlandırmaya,

c) Yönetim veya denetim kurulu üyelerinden bir kısmını veya tamamını görevden alarak ya da bu kurullardaki mevcut üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya veya sigorta veya reasürans şirketinin yönetiminin kayyımına devredilmesini talep etmeye,

ç) Mali bünyenin güçlendirilmesine yönelik benzeri diğer tedbirleri almaya,

yetkilidir. 4 üncü maddede öngörülen şartlar, bu fıkranın (c) bendi uyarınca atanacak kişiler için de aranır.

(3) Bu maddede öngörülen tedbirlerin uygulanmaması veya uygulanamayacağının anlaşılması, sigorta veya reasürans şirketinin ödemelerini tatil etmesi, sigortalılara olan yükümlülüklerini yerine getirememesi veya şirket özkaynaklarının minimum garanti fonunun altına düşmesi hâlinde, Bakan, sigorta veya reasürans şirketinin tüm branşlarda veya ilgili branşlarda yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisini kaldırmaya, ruhsatlarını iptal ve varlıklarını bloke etmeye yetkilidir.

(4) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri dışında ve kendi özel kanunları uyarınca, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre sigorta veya reasürans sözleşmesi yapan diğer kurum ve kuruluşların, sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin ve mali bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürecek şekilde zayıflamakta olduğunun tespit edilmesi hâlinde, Bakan, mali bünyenin güçlendirilmesine yönelik tedbirler almaya, yönetim ve denetimde yer alan kişilerin tamamını veya bir kısmını görevden alarak yenilerini atamaya veya yönetimin kayyımına devredilmesini talep etmeye yetkilidir.

(5) Mali bünye zaafiyetinin kriterleri yönetmelikle belirlenir.

(6) Bu madde uyarınca şirket yönetim ve denetimine atananlar, şirkete ait doğmuş veya doğacak kamu borçlarından, sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarından ve şirketin diğer mali yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz. Bu madde uyarınca atanan kamu görevlileri hakkında ceza davası açılabilmesi Bakanın iznine tabi olduğu gibi bu kişiler hakkında açılan hukuk davaları da Müsteşarlığa karşı açılmış sayılır. Müsteşarlık tarafından açılan davalar hariç olmak üzere, bu kişiler hakkında açılan davalar ve başlatılan soruşturma ve kovuşturmalarda, yargılama giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgari ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücreti, Müsteşarlık bütçesinden karşılanır. Türk Ticaret Kanununun yönetim kurulunun ibrasına ilişkin hükümleri bu madde uyarınca atananlar hakkında uygulanmaz.

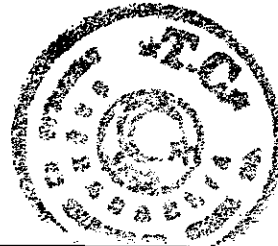
BEŞİNCİ BÖLÜM

Aktüerler, Aracılar ve Sigorta Eksperleri

Aktüerler, brokerler ve prodüktörler

MADDE 21 - (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, yeterli sayıda aktüerle çalışmak zorundadır. Müsteşarlık tarafından aktüerlerin kaydedildiği bir Aktüerler Sicili tutulur. Sicile kaydolunmadan aktüerlik yapılamaz. Aktüerlik unvanının kazanılması ile aktüerlerin görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(2) Brokerlik, Müsteşarlıktan alınan brokerlik ruhsatı ile yapılır. Müsteşarlık, ruhsat ile ilgili işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hâle getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve

meslek kuruluşlarına görev verebilir. Brokerlerin görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(3) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin, prodüktörlerin ve sigorta eksperlerinin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile mesleki faaliyette bulunan şirket çalışanları; brokerlik yapamaz, tüzel kişi brokerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışamaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(4) Prodüktörlerin faaliyette bulunabilmek için Müsteşarlıktan prodüktörlük ruhsatı almaları zorunludur. Müsteşarlık, ruhsat ile ilgili işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hâle getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir. Prodüktörlük yapacakların niteliklerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

(5) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin, brokerlerin ve sigorta eksperlerinin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile mesleki faaliyette bulunan şirket çalışanları; prodüktörlük yapamaz, tüzel kişi sigorta prodüktörlerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışamaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(6) Sigorta brokerliği yapması yasaklananlar, brokerlik ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılmayacakları gibi, bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun brokerlik mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz. Bu hüküm prodüktörler için de geçerlidir.

(7) Sigorta brokerleri ve prodüktörleri ile bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hâllerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

Sigorta eksperleri

MADDE 22 - (1) Sigorta eksperliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır.

(2) Sigorta eksperliği yapmak isteyen kişilerin;

a) Müsteşarlıktan sigorta eksperlik ruhsatı alması,

b) Levhaya yazılı olması,

gerekir.

(3) Yabancı sigorta eksperlerinin faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(4) Sigorta eksperleri unvanı, sigorta eksperliği ruhsatnamesinin alınmasından sonra kazanılır. Sigorta eksperliği yapacaklar, ruhsatnamesini aldıktan sonra Levhaya kayıt olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine başvurur. Müsteşarlık, ruhsatnameye ilişkin işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hâle getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir.

(5) Sigorta eksperinin kaydı;

a) Almış olduğu ruhsatların tümü iptal edilmişse,

b) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilmişse,

c) Levhaya yazılmasından itibaren altı ay içinde mesleğini ifa etmezse,

ç) Sigorta eksperliğinden ayrılmışsa,

d) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmamışsa veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödememişse,

Levhadan silinir.

(6) Levhadan silinme kararı verilmeden önce sigorta eksperinin yazılı savunması istenir. Ayrıca, Levhadan silinme kararının verilebilmesi için sigorta eksperinin savunmasının dinlenmesi veya dinlenmek üzere kendisine yapılan çağrıya uymamış olması gerekir. Levhadan silinme kararı gerekçeli olarak verilir.

(7) Levhadan silinmeyi gerektiren hâllerinin sona erdiğini ispat eden sigorta eksperisi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Ancak, hakkında meslekten çıkarma kararı verilmiş olan kişinin bir daha Levhaya yazılması mümkün değildir. Levhaya yeniden yazılan sigorta eksperinden kayıt ücreti alınmaz.

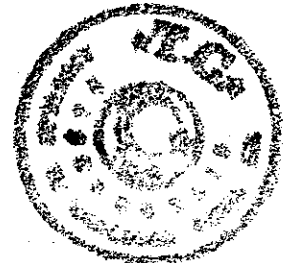
(8) Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlar, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutulabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(9) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan kişi, bu kararlara karşı onbeş iş günü içinde Müsteşarlığa yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Müsteşarlık en geç onbeş iş günü içinde görüşünü bildirmek zorundadır. Bu karar kesindir.

(10) Gerçek kişi sigorta eksperleri, sigorta eksperliğini mutlak meslek hâlinde yapmak zorundadır. Gerçek kişi sigorta eksperleri, bu faaliyetlerine devam ettikleri sürede esnaf veya tacir sıfatıyla mesleğin niteliği ile bağdaşması mümkün olmayan başka bir işle uğraşamaz, sigorta acenteliği, brokerlik ve prodüktörlük faaliyetlerinde bulunamaz.

(11) Bir gerçek kişi sigorta eksperisi birden fazla büro açamaz.

(12) Tüzel kişi sigorta eksperleri münhasıran sigorta eksperliği konusunda faaliyet göstermek zorundadır. Tüzel kişi sigorta eksperisi ile iş yapılması durumunda, eksperlik işi tüzel kişiye verilir. Ancak, işi takip edecek olan sigorta eksperine tüzel kişi tarafından yetki belgesi düzenlenir. Ekspertiz raporunda şirket kaşesi yanında gerçek kişi sigorta eksperinin de imzası yer alır. Tüzel kişi sigorta eksperleri nezdinde çalışan sigorta eksperleri, tüzel kişilerden bağımsız olarak iş kabul edemez, ücretli veya maaşlı bir görevde bulunamaz ve hiçbir şekilde bir başka tüzel kişi sigorta eksperinin nam ve hesabına çalışamaz.

(13) Sigorta eksperleri tarafsız olmak zorundadır. Sigorta eksperleri, taraflardan birisi ile arasında tarafsızlığını şüpheyi düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi ile 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 245 inci maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı derecelerde akrabalığı veya bir iş ortaklığı varsa, sigorta eksperliği görevini kabul edemez. Bu hüküm, tüzel kişi sigorta eksperlerinin yanında çalıştırdıkları sigorta eksperleri için de geçerlidir. Bu hükme aykırı olarak düzenlenen raporlar geçersizdir.

(14) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin, brokerlerin ve prodüktörlerin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile mesleki faaliyette bulunan şirket çalışanları sigorta eksperliği yapamaz; tüzel kişi sigorta eksperlerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışamaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(15) Sigorta eksperleri ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hâllerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(16) Sigorta eksperliği yapması yasaklananlar, sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılmayacakları gibi, bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta eksperliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(17) Maddi hasarla sonuçlanan trafik kazaları için yetkili sigorta eksperleri tarafından düzenlenmiş, örneği İçişleri Bakanlığınca tespit olunacak rapor, sigorta tazminatının ödenmesinde Karayolları Trafik Kanununun 99 uncu maddesindeki kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağı hükmündedir. Eksperler tarafından düzenlenen raporlar delil niteliğindedir.

(18) Sigorta eksperleri, kendilerine teklif edilen işi herhangi bir sebep göstermeksizin reddedebilir; ancak, mücbir nedenler ve umulmayan hâller hariç olmak üzere en geç üç iş günü içinde işi kabul edip etmediğini, işi teklif edene yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bildirimde bulunmayan sigorta eksperleri, işi kabul etmiş sayılır.

(19) Sigorta eksperleri, sigortacı veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından serbestçe tayin edilebilir. Sigorta sözleşmesinde, sigorta eksperinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi hâlinde ücretin hangi tarafça karşılanacağı belirtilir. Sözleşmede belirtilmediği takdirde ücret sigortacı tarafından ödenir. İki sigorta eksperleri tarafından reddolunan kişi, kendisine sigorta eksperleri tayin edilmesini Türkiye Sigorta Eksperleri İcra Komitesinden talep edebilir. Tayin olunan sigorta eksperleri, Komite tarafından belirlenen ücret karşılığında işi kabul etmek zorundadır. Ancak, işi kabul zorunluluğu bu maddenin onyedinci fıkrası uyarınca düzenlenen kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağı için uygulanmaz.

(20) Ekspertiz ücretinin miktarı, sigorta eksperleri ile kendisini tayin eden taraf arasında serbestçe kararlaştırılır.

(21) Sigorta eksperliği kursları, sınavları ve stajı, yönetmelikle belirlenecek her bir eksperlik dalı için ayrı ayrı yapılır. Sigorta eksperlik kursu ve diğer eğitim faaliyetleri, 8/6/1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa tabi değildir.

(22) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir kişi, sigorta eksperliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi, ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta eksperliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

Sigorta acenteleri

MADDE 23 - (1) Sigorta acenteliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır. Sigorta acenteliği yapmak isteyenlerin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince tutulan Levhaya yazılı olması gerekir.

(2) Sigorta acenteliği yapacakların niteliklerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir. Sigorta acenteliği yapacaklar, Müsteşarlıktan bu nitelikleri taşıdıklarını gösteren bir belge alarak Levhaya kayıt olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine başvurur. Müsteşarlık, belge alınmasına ilişkin işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hâle getirilmesi için ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir.

(3) Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar hakkında bu maddenin birinci fıkrasında yer alan Levhaya kayıt zorunluluğu ile Müsteşarlıktan belge almaya ilişkin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(4) Aşağıdaki hâllerde sigorta acentesinin kaydı;

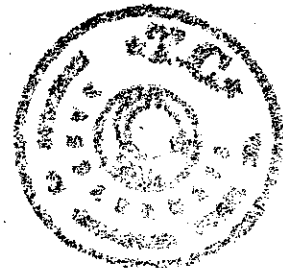
- a) Sigorta acenteliği yapması için gerekli nitelikleri kaybetmişse,
- b) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilmişse,
- c) Levhaya yazılmasını müteakip altı ay içinde faaliyete geçmezse,
- ç) Sigorta acenteliğinden ayrılmışsa,
- d) Ticaret veya ticaret ve sanayi odasındaki kaydı silinmişse,
- e) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmamışsa veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödememişse,

Levhadan silinir.

(5) Levhadan silinme kararı verilmeden önce sigorta acentesinin yazılı savunması istenir. Levhadan silinme kararının verilebilmesi için sigorta acentesinin savunmasının dinlenmesi veya savunması dinlenmek üzere kendisine yapılan çağrıya uymamış olması gerekir. Levhadan silinme kararı gerekçeli olarak verilir.

(6) Levhadan silinmeyi gerektiren hâllerinin sona erdiğini ispat eden sigorta acentesi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Ancak, hakkında meslekten çıkarma kararı verilmiş olan kişinin bir daha Levhaya yazılması mümkün değildir. Levhaya yeniden yazılan sigorta acentesinden kayıt ücreti alınmaz.

(7) Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlar, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutulabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(8) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan kişi, bu kararlara karşı onbeş iş günü içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu en geç onbeş iş günü içinde görüşünü bildirmek zorundadır. Bu karar kesindir.

(9) 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4/A maddesinin üçüncü fıkrası hükmü sigorta acenteleri için, sadece acentelik faaliyeti dolayısıyla sunulan hizmetlerde uygulanır. Sigorta şirketinin sağlayıcı olarak yaptığı ayıplı hizmetlerden sigorta acentesi sorumlu değildir.

(10) Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar ve sözleşme yapmaya veya prim tahsiline, hayat sigortaları veya zorunlu sigortalarla sınırlı olarak yetki verilen sigorta acenteleri hariç olmak üzere kendilerine sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi verilen sigorta acenteleri, bireysel emeklilik işlemleriyle ilgili acentelik faaliyeti dışında başka bir ticari faaliyette bulunamaz.

(11) Bakanlar Kurulu, yabancı sigorta acentelerinin Türkiye'deki faaliyetleri ile Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta acentelerinin yabancı sigorta şirketleri adına Türkiye'deki aracılık hizmetlerine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

(12) Sigorta şirketlerinin, sigorta sözleşmeleri için brokerlik yapanların, prodüktörlerin ve sigorta eksperlerinin yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ile bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar sigorta acentelerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz; imzaya yetkili olarak çalışamaz; bu şirketlere ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir. Ancak, sigorta şirketlerinin yönetiminde, denetiminde bulunan kişiler ile bunlar adına imza atmaya yetkili olanların eş ve velayeti altındaki çocukları için sınırlandırma bu kişilerin faaliyette bulunduğu şirketin sigorta acenteliği içindir.

(13) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi, sigorta acenteliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi, ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta acenteliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

(14) Sigorta acenteliği yapmaktan yasaklananlar, sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalıştırılmayacakları gibi, bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta acenteliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(15) Sigorta acentesi, acentelik sözleşmesinin sona ermesi halinde, sigorta ettirenlerle yaptığı veya kısa bir süre içinde yapacağı işlerle ilgili sözleşme ilişkisi devam etmiş olsaydı elde edeceği komisyona hak kazanır.

(16) Sözleşme ilişkisinin sona ermesinden sonra sigorta şirketi sigorta acentesinin portföyü sayesinde önemli menfaatler elde ediyor ve hakkaniyet gerektiriyorsa, sigorta acentesi, sigorta şirketinden tazminat talep edebilir. Ancak, sigorta acentesinin haklı bir nedene dayanmaksızın sözleşmeyi feshetmesi ya da kendi kusuruyla sözleşmenin feshine neden olması halinde tazminat hakkı düşer.

(17) Sigorta acenteleri ile bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hâllerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(18) Türk Ticaret Kanununun acentelere ilişkin hükümleri sigorta acenteleri hakkında da uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM **Meslek Örgütlenmeleri**

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği

MADDE 24 - (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, merkezi İstanbul'da bulunan ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğine, ruhsat almalarından itibaren bir ay içinde üye olmak zorundadır. Ancak, Bakanlar Kurulu, üye olma zorunluluğunu kaldırmaya yetkilidir. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri hakkında 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(2) Birlik üyesi olan sigorta şirketi ve reasürans şirketinin, Birlik Yönetim Kurulu tarafından derhâl Levhaya kaydedilmesi gerekir. Aşağıdaki hâllerde sigorta şirketi ve reasürans şirketinin kaydı;

- a) Almış olduğu ruhsatların tümü iptal edilmişse,
- b) Tüm branşlarda yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi kaldırılmışsa,
- c) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya Müsteşarlığın bilgisi dâhilinde yapılanlar hariç olmak üzere, aralıksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdetmemişse,
- ç) Sigorta şirketi ve reasürans şirketi hakkında iflas veya tasfiye kararı verilmişse,
- d) Kendisine yapılan tebligata rağmen süresi içinde giderlere katılma paylarını ve aidatlarını ödememişse,

Levhadan silinir.

(3) Levhaya kayıtlı olmayan sigorta şirketi ve reasürans şirketi Genel Kurulda seçme ve seçilme hakkına sahip değildir. Levhadan silinmeyi gerektiren hâllerinin sona erdiğini ispat eden sigorta şirketi veya reasürans şirketi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Levhaya yeniden yazılan sigorta şirketi ve reasürans şirketinden giriş aidatı alınmaz.

(4) Birlik Yönetim Kurulu gerekli gördüğü hâllerde, nedenlerini de açıklamak suretiyle Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunan sigorta şirketi veya reasürans şirketini, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(5) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan sigorta şirketi ve reasürans şirketi, Yönetim Kurulunun silme veya ret kararına karşı onbeş iş günü içinde

Müsteşarlığa yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Müsteşarlık en geç onbeş iş günü içinde kararını bildirmek zorundadır. Müsteşarlığın bu konuda vereceği karar kesindir.

(6) Ruhsatlarının tümü iptal edilen, hakkında iflas ve tasfiye kararı verilen veya başka nedenlerle faaliyeti sona eren sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin Birlik üyelikleri düşer.

(7) Birliğin amacı;

- a) Sigortacılık mesleğinin gelişmesini temin etmek,
- b) Üyelerinin dayanışma, birlik ve sigortacılık mesleğinin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak,
- c) Haksız rekabeti önlemek üzere gerekli kararları almak ve uygulamaktır.

(8) Birliğin görev ve yetkileri şunlardır;

a) Sigortacılık mesleğinin gelişmesini sağlayıcı önlemler almak, bu amaçla araştırma kuruluşları tesis etmek ve bu konudaki araştırma ve çalışmaları desteklemek,

b) Türkiye’de sigortacılığı temsil etmek ve tanıtmak için gerekli girişimlerde bulunmak, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kuruluşlara gerektiğinde üye olmak ve delege göndermek,

c) Gerektiğinde sigorta sözleşmelerine ilişkin rehber tarifeleri hazırlayarak sektörün hizmetine sunmak,

ç) Sigortacılık mevzuatı ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek ve aldığı kararların ve önlemlerin uygulanmasını izlemek,

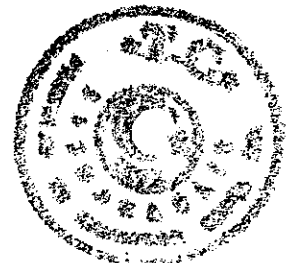
d) Uyulması zorunlu meslek kurallarını belirlemek, üyelerinin mesleğin gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, üyeleri arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla, gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak,

e) Sigortacılık konusunda eğitim vermek amacıyla ilgili kuruluş ve derneklerle işbirliği yapmak, seminerler ve konferanslar düzenlemek, kitap, dergi ve broşürler yayımlamak,

f) Gerekli sayı ve nitelikte sigorta inceleme ve araştırma komiteleri kurmak, görev, yetki ve çalışma şekillerini düzenlemek,

g) Üyelerinin yıllık faaliyet sonuçları hakkında her yıl raporlar hazırlamak ve bu raporları üyelerine ve ilgililere dağıtmak,

ğ) Sigortalarla ilgili bilgilerin tutulmasını sağlamak ve bu amaçla bilgi merkezi oluşturmak,

h) Sigortacılıkta tahkimin işleyişini düzenlemek ve sigorta hakemlerinin listesini tutmak.

(9) Birlik, ilgili olduğu meslekler konusundaki mevzuat ile almış olduğu karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Müsteşarlıkça alınması talep edilen tedbirleri alır.

(10) Birlik, Müsteşarlığın uygun görüşü alınarak bu Kanun hükümleri çerçevesinde sigortacılıkla ilgili tüzel kişiliği haiz büro, şirket ve vakıf kurmaya ve kurulu şirketlere iştirak etmeye yetkilidir.

(11) Birliğin organları, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Başkanlık Divanı, Disiplin Kurulu ve Denetim Kuruludur. Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri Genel Kurul dışında bu organlardan yalnız birinde asıl üye ile temsil edilir.

(12) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri Genel Kurulda, genel müdür veya vekili tarafından temsil edilir. Müsteşarlık, Birlik Genel Kurulunda temsilci bulundurabilir.

(13) Genel Kurulca iki yıl için seçilen Başkanlık Divanı; başkan, başkan yardımcısı ile Yönetim Kurulunun ilk toplantıda kendi aralarından seçecekleri saymandan oluşur.

(14) Birlik Başkanı ile Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu asıl ve yedek üyeleri Genel Kurul tarafından seçilir. Birlik Başkanı Yönetim Kurulunun da başkanıdır. Yönetim Kurulu üye sayısı, Genel Kurul yapıldığı tarihte kayıtlı olan üye sayısına göre belirlenir. Üye sayısı elli ve elliden az ise yedi, elli ve altmış arasında ise dokuz, altmış ve daha fazla ise onbir üyeden ve herhâlukârda dört yedek üyeden oluşur. Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu, üçer asıl ve ikişer yedek üyeden teşekkül eder. Birlik Başkanı, Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulunun görev süresi iki yıldır. Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu ilk toplantıda bir başkan seçer.

(15) Birliğin çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı yönetmelikle belirlenir. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır.

(16) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri Birlik üyeliğine girişte ve her yıl Genel Kurul tarafından belirlenen miktarda giriş aidatı öder. Birliğin giderleri, tespit olunan oy sayısına göre sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri arasında paylaştırılır. Aidatlar ve giderlere katılma payları yönetmelikle belirtilen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Giderlere katılma paylarının ödenmesine dair kararlar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

(17) Birlik, oluşturacağı bilgi merkezinin giderlerine katkı için de sigorta şirketlerinden katılım talep edebilir. Katılma payı, bilgi merkezinde verilerinin toplanmasına karar verilen sigortalara ilişkin şirketler tarafından gerçekleştirilen prim üretiminin binde birini aşmamak üzere Müsteşarlıkça belirlenir. Müsteşarlık, bu oranın yüzde elli oranında azaltılmasına veya artırılmasına karar verebilir. Bilgi merkezi giderlerine, gerekli görülmesi durumunda, Birlik bütçesinden ve Müsteşarlığın uygun görüşü alınarak Hesaptan katkı sağlanabilir.

(18) Birliğin bu madde uyarınca aldığı karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Yönetim Kurulunca iki bin Yeni Türk Lirasından altı bin Yeni Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(19) Birliğin tüm faaliyetleri Müsteşarlık tarafından denetlenir.

Birlik organlarının seçim esasları ve yasaklar

MADDE 25 - (1) Birliğin organ seçimleri gizli oy ve açık tasnif ile yapılır ve organlarda her üyenin bir oy hakkı vardır.

(2) Seçim yapılacak Genel Kurul toplantısından en az on beş gün önce Birlik seçimleri için üyelerin temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya dair hususları belirten bir yazıyla birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi edilir. Seçim yapılacak yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunması hâlinde, görevli hâkim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihlerinin, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanması ve seçimlerin, ertesi günü olan pazar gününün dokuz ile on yedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

(3) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile ikinci fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ait diğer hususlar Birliğin ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

(4) İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde karara bağlanır.

(5) Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ait diğer hususlar onaylanarak Birliğe gönderilir.

(6) Hâkim, aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de hâkim tarafından belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

(7) Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

(8) Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması hâlinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

(9) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve Birliğe bildirir.

(10) Listede adı yazılı olmayan üyeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğini Birlik veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat etmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersiz sayılır. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

(11) Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek Birliğe bildirir. Belirlenen günde yalnızca seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

(12) İlçe seçim kurulu başkanına, hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri Birlik bütçesinden karşılanır.

(13) Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

(14) Birlik, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz. Birlik organlarının seçimlerinde siyasi partiler aday gösteremez. Amaçları dışında faaliyet gösteren Birliğin sorumlu organlarının görevine, Bakanın veya Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkeme kararıyla son verilir ve yerlerine yenileri seçtirilir.

(15) Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlar.

(16) Göreve son verme hükümleri Birlik Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.

(17) Bakan veya Müsteşarlığın bu Kanun uyarınca Birlik organları tarafından yürütülen işlemler hakkında verdiği kararları, görevli organlar aynen yerine getirmekle yükümlüdür. Bu kararları kanuni bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri uyarılmasına rağmen yerine getirmeyen Birlik organları hakkında da ondördüncü fıkra hükümleri uygulanır.

(18) Görevlerine son verilen organ üyelerinin ve tüzel kişi temsilcilerinin cezai sorumlulukları saklıdır. Bu organların onyedinci fıkra gereğince görevlerine son verilmesine sebep olan tasarrufları hükümsüzdür.

(19) Millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hâllerde gecikmede sakınca varsa, Bakan, Birliği faaliyetten men edebilir. Bakanın kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi hâlde bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

(20) Birlik yönetim ve denetiminde yer alanlar ile Birlik çalışanları, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hâllerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

Sigorta Eksperleri İcra Komitesi

MADDE 26 - (1) Dört yıl için seçilen ve dokuz kişiden oluşan Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin yedi asıl ve dört yedek üyesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından tutulan Levhaya kayıtlı ve mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi sigorta eksperleri arasından, Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslara göre seçilir. Ayrıca bu Komiteye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundan bir üye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri veya görevlendireceği yardımcısı daimî üye olarak atanır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesine seçilebilmek için en az on yıl bilfiil sigorta eksperliği yapmış olmak gerekir. Yedek üyelerde de asıl üyelerde aranan nitelikler aranır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi ilk toplantıda kendi içinden bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Tüzel kişi sigorta eksperleri, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinde genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişiler tarafından temsil edilir. Geçmiş beş yıl içinde disiplin cezası alanlar ile hakkında sigorta eksperliğine engel bir suçtan dolayı kovuşturma açılmasına karar verilenler kovuşturma tamamlanana kadar, Sigorta Eksperleri İcra Komitesine seçilemez ve tüzel kişiyi temsil edemez. Sigorta Eksperleri İcra Komitesinde yer almakla birlikte daha sonra seçim yeterliliğini kaybeden, ardı ardına yapılmış üç toplantıya geçerli bir özrü olmadan kendisi veya tüzel kişi açısından temsilcisi katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(2) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Sigorta eksperliği faaliyetlerinin adil ve dürüst olması, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının mesleğin gerektirdiği özen, disiplin ve dayanışma içinde çalışması amacıyla meslek kurallarını oluşturmak,
- b) Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önlemek için gerekli bütün tedbirleri almak ve uygulamak,
- c) Yurt içinde ve yurt dışındaki mesleki gelişmeler ile idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek, bu konuda üyelerini aydınlatmak,
- ç) Sigorta eksperliği faaliyetine ilişkin olarak, ulusal veya uluslararası mali, iktisadi ve mesleki kurum ve kuruluşlar ile ilişkiler kurmak,
- d) Sigorta eksperliği mesleğinin geliştirilmesi amacıyla kurslar tertip etmek, seminer ve konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunmak,
- e) Sigortacılık ve sigorta eksperliği mesleğine ilişkin gelişmeleri izlemek, bu konudaki yayın ve içtihatları derleyerek meslek mensuplarının yararına sunmak,
- f) Mesleki konularda mütalaa vermek ve yetkili mercilere görüş bildirmek,
- g) Sigortacılık mevzuatı uyarınca sigorta eksperliği yapabilmek için gerekli olan Levhaya kayıt işlemleri ile kayıttan silinme işlemlerini yürütmek,

ğ) Sigorta eksperleri hakkında sigortacılık faaliyeti ile ilgili konularda disiplin cezası vermek,

h) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararlar en geç onbeş gün içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna bildirilir. Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararların işleme konulabilmesine yönelik usuli işlemler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Sigorta Eksperleri İcra Komitesince kendisine bildirilen kararların gereğini bildirim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yerine getirmek zorundadır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, ikinci fıkrada sayılan işlemleri yerine getirebilmek için gerektiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu ile Müsteşarlığın uygun görüşü ile ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına görev verebilir.

(4) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 94 üncü maddesi Sigorta Eksperleri İcra Komitesi için de uygulanır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi üyelerine ödenecek huzur hakkı ve diğer ödemeler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Müsteşarlığın uygun görüşü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunca tespit edilir.

(5) Sigorta Eksperleri İcra Komitesince, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan yahut görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan sigorta eksperleri hakkında, sigorta eksperliği hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi maksadı ile durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları verilir:

a) Uyarma; sigorta eksperine mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

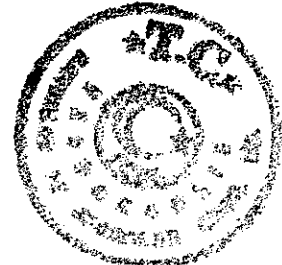
b) Kınama; sigorta eksperine görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığıının yazı ile bildirilmesidir.

c) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma; sigorta eksperliği sıfatı saklı kalmak üzere altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere mesleki faaliyetten alıkoymadır.

ç) Meslekten çıkarma; sigorta eksperinin meslekten çıkartılarak bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.

(6) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilen tüzel kişi sigorta eksperini temsile ve ilzama yetkili olup meslekten çıkarma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha sigorta eksperliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi sigorta eksperinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışamaz.

(7) Meslek kurallarına, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan sigorta eksperleri hakkında, uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır.

(8) Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlükle yapmayan veya kusurlu olarak yapan veya mesleğin genel ilkelerine aykırı harekette bulunan sigorta eksperleri için geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

(9) Kasten gerçeğe aykırı ekspertiz raporu düzenledikleri mahkeme kararı ile kesinleşen meslek mensuplarına meslekten çıkarma cezası verilir.

(10) Hakkında meslekten çıkarma cezası gerektirebilecek mahiyetteki bir işten dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta eksperleri, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektirilebilir. İşten el çekirme kararı, ilgili mercilere derhâl duyurulur. İşten el çekirme kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya sigorta eksperliğine engel olmayan bir ceza verilmiş olması hâlinde kendiliğinden ortadan kalkar. İşten el çekirme kararı, bu kararın verilmesine esas olan hâl ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığına sabit olması durumunda kaldırılır.

(11) Üç yıllık bir dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan sigorta eksperleri hakkında, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanır.

(12) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra beş yıllık dönem içinde bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen sigorta eksperleri hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.

(13) Kovuşturma ve hüküm tesisi, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.

(14) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi üyeleri hakkındaki soruşturmalar Müsteşarlıkça yapılır. Müsteşarlık tarafından verilen kararlar kesindir.

(15) Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise disiplin soruşturması yapılamaz. Ancak, Sigorta Eksperleri İcra Komitesince işe el konulmuş ise bu süre işlemez.

(16) Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren beş yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

(17) Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda suç teşkil ediyorsa ve bu suç için ilgili kanunlarda daha uzun bir zaman aşımı süresi tespit olunmuşsa, bu maddedeki zaman aşımı süreleri yerine ilgili kanunlardaki zaman aşımı süresi uygulanır.

(18) Disiplin kararlarına karşı, kararın Sigorta Eksperleri İcra Komitesince tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Müsteşarlığa itirazda bulunulabilir. Müsteşarlık en geç bir ay içerisinde itirazı karara bağlar. Müsteşarlık tarafından verilen kararlar kesindir.

(19) Disiplin cezalarına ilişkin kararlar kesinleşmedikçe uygulanamaz.

(20) Meslekten çıkarma ve geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezalarından başka bir disiplin cezası verilen sigorta eksperleri, söz konusu cezaların uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra Sigorta Eksperleri İcra Komitesine başvurarak haklarındaki

disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini talep edebilir. İlgilinin bu süre içinde disiplin cezası almamış olması hâlinde, disiplin cezasının silinmesine karar verilir.

(21) Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin bu madde uyarınca aldığı karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Sigorta Eksperleri İcra Komitesince iki bin Yeni Türk Lirasından altı bin Yeni Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(22) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin görevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilmesi için uygun mekan, yeterli sayıda personel ve gerekli teknik donanımı temin eder.

(23) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile Levhaya kayıt ücreti veya aidatı belirlemeye yetkilidir. Bu ödemeler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesine gelir kaydedilir.

(24) Müsteşarlık, mevzuata ve sigortacılık sektörünün genel menfaatlerine aykırılık tespit etmesi hâlinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden sigorta eksperlerine ilişkin yapılan düzenlemelerin iptal edilmesini veya düzenlemelerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

(25) Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin çalışma esas ve usulleri Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Sigorta Acenteleri İcra Komitesi

MADDE 27 - (1) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi oluşturulur. Kırk kişiden oluşan Meclis üyeleri, mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi ticaret odası veya ticaret ve sanayi odası mensubu sigorta acenteleri arasından, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince ve Müsteşarlıkça ortaklaşa belirlenen usul ve esaslara göre seçilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 57 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi hakkında uygulanmaz.

(2) Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi üyeleri, dokuz kişiden oluşan Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde görev almak üzere yedi asıl ve dört yedek üye seçer. Bu Komiteye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundan bir üye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri veya görevlendireceği yardımcısı daimî üye olarak atanır. Komiteye seçilebilmek için en az on yıl bilfiil sigorta acenteliği yapmış olmak gerekir. Yedek üyelere de asıl üyelere aranan nitelikler aranır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ilk toplantıda kendi içinden bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Tüzel kişi sigorta acenteleri, Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinde ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişiler tarafından temsil edilir. Geçmiş beş yıl içinde disiplin cezası alanlar ile hakkında sigorta acenteliğine engel bir suçtan dolayı kovuşturma açılmasına karar verilenler kovuşturma tamamlanana kadar, Sigorta Acenteleri İcra Komitesine seçilemez ve tüzel kişiyi temsil edemez. Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde yer almakla birlikte daha sonra seçim yeterliliğini kaybeden, ardı ardına yapılmış üç toplantıya geçerli bir özrü olmadan kendisi veya tüzel kişi açısından temsilcisi katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(3) Sigorta Acenteleri İcra Komitesi aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

a) Sigorta acenteliği faaliyetlerinin adil ve dürüst bir biçimde yerine getirilmesi, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının dayanışma ve sigorta acenteliği mesleğinin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışması için meslek kurallarını oluşturmak,

b) Sigorta acenteliğinin etik kurallarını belirlemek ve sigorta acenteliği uygulamalarında birlik sağlanmasına çalışmak,

c) Sigorta acenteleri arasında haksız rekabeti ve haksız uygulamaları ortadan kaldırmak için gerekli bütün önlemleri almak ve uygulamak,

ç) Yurt içinde ve yurt dışında sigortacılık ve sigorta acenteliğine ait gelişmeler ile idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek toplayacağı bilgileri mensuplarına ve ilgililere ulaştırmak,

d) Yurt içinde ve yurt dışında sigorta acenteliği ile ilgili diğer meslek kuruluşları ile ilişki kurmak,

e) Sigorta acenteliği mesleğinin geliştirilmesi amacıyla gerektiğinde kurslar tertip etmek, seminer ve konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunmak,

f) Sigorta acenteliği faaliyeti için gerekli asgari fiziki şartları belirlemek,

g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna sunulmak üzere yıllık rapor hazırlamak,

ğ) Sigortacılık mevzuatı uyarınca sigorta acenteliği yapabilmek için gerekli olan Levhaya kayıt işlemleri ile kayıttan silinme işlemlerini yürütmek,

h) Sigorta acenteleri hakkında sigortacılık faaliyetleri ile ilgili konularda disiplin cezası vermek.

ı) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Sigorta Acenteleri İcra Komitesince alınan kararlar en geç onbeş gün içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna bildirilir. Sigorta Acenteleri İcra Komitesince alınan kararların işleme konulabilmesine yönelik usuli işlemler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Sigorta Acenteleri İcra Komitesince kendisine bildirilen kararların gereğini bildirim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yerine getirmek zorundadır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, üçüncü fıkrafta sayılan işlemleri yerine getirebilmek için gerektiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına görev verebilir.

(5) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 94 üncü maddesi Sigorta Acenteleri İcra Komitesi için de uygulanır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi üyelerine ödenecek huzur hakkı ve diğer ödemeler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Müsteşarlığın uygun görüşü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunca tespit edilir.

(6) Sigorta acentelerinin, sigorta acenteliği faaliyetine ilişkin olarak verilecek disiplin cezalarında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87 nci, 88

inci ve 89 uncu maddesinde belirtilen yetkiler Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından kullanılır ve söz konusu Kanunun 87 nci maddesi, sigorta acenteleri hakkında verilecek disiplin suç ve cezaları için de uygulanır. Ancak, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87 nci maddesinin üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten uzun süreli çıkarmaya ilişkin hükümleri; meslekten geçici çıkarma ve meslekten uzun süreli çıkarma şeklinde uygulanır. Sigorta acentelerinin, sigorta acenteliği faaliyetine ilişkin olarak yönetmelikle belirlenecek suçlar için ayrıca meslekten men cezası da verilebilir. Hakkında meslekten çıkarma kararı verilen tüzel kişi sigorta acentelerini temsile ve ilzama yetkili olup meslekten çıkarma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha sigorta acenteliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi sigorta acentesinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışamaz. Hakkında meslekten çıkarma cezası gerektirebilecek mahiyetteki bir işten dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta acentesi, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektirilebilir. İşten el çekirme kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya sigorta acenteliğine engel olmayan bir ceza verilmiş olması hâlinde kendiliğinden ortadan kalkacağı gibi, bu kararın verilmesine esas olan hâl ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olması durumunda da, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından kaldırılır. Gerek işten el çekirme kararı, gerekse bu kararın kaldırılması sigorta acentesinin kayıtlı olduğu odaya ve ilgili mercilere derhâl bildirilir. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi üyeleri hakkında sadece sigorta acenteliği faaliyeti dolayısıyla yapılacak disiplin soruşturmalarının yürütülmesi ve bu fıkradaki disiplin cezalarının verilmesi ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yüksek Disiplin Kurulunun yetkisindedir. Sigorta acenteleri hakkında verilecek disiplin cezaları için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 92 nci maddesi uygulanır.

(7) Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile Levhaya kayıt ücreti veya aidatı belirlemeye yetkilidir. Bu ödemeler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesine gelir kaydedilir.

(8) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin görevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilmesi için uygun mekan, yeterli sayıda personel ve gerekli teknik donanımı temin eder.

(9) Müsteşarlık, mevzuata ve sigortacılık sektörünün genel menfaatlerine aykırılık tespit etmesi hâlinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden sigorta acentelerine ilişkin yapılan düzenlemelerin iptal edilmesini veya düzenlemelerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

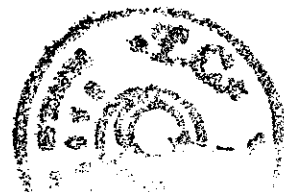
(10) Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi ile Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin çalışma esas ve usulleri Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Bilgi Verme

Denetim

MADDE 28 - (1) Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan kuruluşlar, sigorta ve reasürans aracıları, sigorta eksperlik faaliyetleri, aktüerler ve sigortacılık işlemi yapan veya sigortacılık

alanında faaliyet gösteren diğer kişilerin her türlü sigortacılık işlemlerinin denetimi, Sigorta Denetleme Kurulu tarafından yapılır.

(2) Sigorta Denetleme Kurulu, bir başkan ile sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılarının oluşur. Bu Kanun ve diğer kanunların sigortacılığa, sigortaya veya sigortacılık alanında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlara ilişkin hükümlerinin Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığa veya Müsteşarlığa verdiği teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma görev ve yetkileri sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılarını eliyle ifa edilir ve kullanılır.

(3) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin faaliyetleri, varlıkları, iştirakleri, alacakları, özkaynakları ve borçları ile kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyelerini ve idari yapılarını etkileyen diğer tüm unsurların, tahsil edilen primler ile birikimlerin değerlendirilmesi ve korunması ile aktüeryal ve finansal hesap ve dengelerin incelenmesi, tespit ve denetimi sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılarını tarafından yapılır.

(4) Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılarını; sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri ile bunların bağlı ortaklıkları, iştirakleri, şubeleri ile temsilciliklerinden, aracılar ve bankalar da dâhil olmak üzere diğer kişilerden bu Kanun ve diğer kanunların sigortacılıkla ilgili hükümleri bakımından gerekli görecekleri bilgileri istemeye ve bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkilidir.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları, Birlik ile diğer benzeri sivil toplum ve meslek kuruluşları, bu madde kapsamına giren konu ve işlemlerle sınırlı olmak üzere, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılarını tarafından istenecek görevleriyle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi uygun süre ve ortamda vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye ve incelemeye hazır bulundurmamakla, bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak açmaya ve verilerin güvenliğini sağlamaya mecburdur. Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılarını bu madde kapsamındaki kuruluşların yönetim ve denetim kurullarının toplantı tutanakları ile bu kurullara verilen raporları istemeye, inceleme konusu olan işlemlerle ilgisi olan diğer kişi, kurum ve kuruluşlar nezdinde inceleme yapmaya yetkilidir.

(6) Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılarını tarafından gerçekleştirilen denetim, inceleme ve soruşturmalar sırasında talep edilmesi hâlinde, incelemeye, denetime veya soruşturmaya tabi kuruluşlar tarafından, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinde çalışanların yardımı da dâhil olmak üzere, her türlü destek sağlanır.

(7) Bu Kanun hükümleri ile diğer kanunlarda yer alan hükümler çerçevesinde, bu Kanuna tabi kuruluşların faaliyetlerinin, risk yapısının, varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, yükümlülükleri ve taahhütleri, gelir ve gider hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların ve bu kuruluşlarca karşılaşılan risklerin gözetim faaliyetleri çerçevesinde tespiti, tahlili, izlenmesi ve ölçülmesi çıkartılacak yönetmeliğe göre Müsteşarlık tarafından yapılır.

(8) Müsteşarlık, bu Kanuna tabi kuruluşlara ait bilgi ve belgeleri, bu kuruluşların konsolide ve konsolide olmayan bazda mali bünyeleri ve idari yapılarının mevzuata uygunluğunu izlemek, analiz etmek, ilgili kuruluşlara ait rapor, tablo ve iç denetim raporları ile Müsteşarlığın denetim ve gözetim sonuçlarını karşılaştırmak suretiyle değerlendirmek, elde edilen sonuçlara göre kuruluşların taşıdıkları risklerin türleri, büyüklüğü ve kuruluşları etkileme durumunu, risk yönetim sisteminin güvenilirliği ile denetim riskini dikkate almak suretiyle kuruluşlar hakkında gerekli görülen tüm tedbirlerin alınmasını ve sonuçlandırılmasını sağlamak, söz konusu kuruluşların bağlı ortaklıklarının, mali iştiraklerinin ve şubelerinin faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyen veya etkileyebilecek uygulamaları takip etmek, gerekirse ilgililer nezdinde girişimde bulunmak konularında yetkilidir.

(9) Bu Kanuna tabi kişi ve kuruluşlar hesap ve kayıt düzenleriyle uyumlu olarak Müsteşarlıkça belirlenen formatlara uygun bir şekilde üretecekleri bilgi, belge, cetvel, rapor ve mali tabloları Müsteşarlıkça belirlenen iletişim kanallarını kullanmak suretiyle belirlenen süreler içinde Müsteşarlığa tevdi etmekle yükümlüdür. Kuruluşlar tarafından elektronik ortamda gönderilen bilgiler, iç denetim sistemi kapsamında yönetim kurulunun sorumluluğundadır.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 29 - (1) Bu Kanuna tabi kişiler ile sigortacılıkla ilgili her tür mesleki faaliyet icra edenler, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin iştirakleri, bankalar ve diğer kişiler, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa bu Kanunun uygulaması ile ilgili olarak Müsteşarlıkça istenen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklıdır.

(2) Müttekabiliyet çerçevesinde ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak yabancı ülke kanunlarına göre denetime yetkili mercilerin, kendi ülkelerindeki sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların bu Kanuna tabi Türkiye'deki teşkilat veya ortaklıklarında denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin yerine getirilmesi Müsteşarlığın iznine tabidir. Bu mercilerce istenen bilgiler, açıklanmaması kaydıyla Müsteşarlık tarafından verilebilir. Müsteşarlık, yabancı ülkelerin denetime yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde sigortacılıkla ilgili her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunabilir.

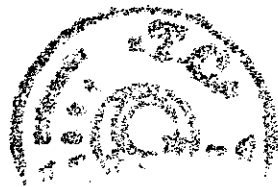
SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tahkim

Sigortacılıkta tahkim

MADDE 30 - (1) Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Birlik nezdinde Sigorta Tahkim Komisyonu oluşturulur. Sigortacılık yapan kuruluşlardan, sigorta tahkim sistemine üye olmak isteyenler, durumu yazılı olarak Komisyona bildirmek zorundadır. Sigorta tahkim sistemine üye olan kuruluşlarla uyuşmazlığa düşen kişi, uyuşmazlık konusu sözleşmede özel bir hüküm olmasa bile tahkim usulünden faydalanabilir.

(2) Komisyon, bir Müsteşarlık temsilcisi, iki Birlik temsilcisi, bir tüketici derneği temsilcisi ile Müsteşarlıkça belirlenecek bir akademisyen hukukçu temsilcinin katılımı ile

oluşur. Müsteşarlık temsilcisinin asgari on yıl kamu hizmetinde çalışmış, sigortacılık alanında deneyim sahibi ve en az daire başkanı seviyesinde olması; Birlik temsilcilerinin de 4 üncü maddede genel müdür yardımcısı için öngörülen şartlara sahip olması gerekir. Tüketici derneği temsilcisi ise Türkiye çapında en fazla üyeye sahip tüketici derneğinin önereceği üç aday arasından Müsteşarlıkça seçilir. Komisyon kendi içinden bir Başkan seçer. Komisyonda kararlar üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alınır. İki yıl için seçilen Komisyon Başkan ve üyelerine, kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

(3) Komisyon aşağıdaki görevleri yerine getirir:

- a) Müdür ve müdür yardımcılarını atamak,
- b) Birlikçe ayrı bir hesapta izlenecek olan Komisyonun bütçesini hazırlayarak Birliğe sunmak,
- c) Tahkim sisteminin adil, tarafsız ve etkin bir biçimde işleyişini sağlamak için gerekli önlemleri almak,
- ç) Komisyonun faaliyet sonuçları hakkında yıllık rapor hazırlayarak Birliğe ve Müsteşarlığa göndermek,
- d) Bilgi işlem alt yapısını hazırlamak,
- e) Kanunlarla kendisine verilen diğer görevleri yapmak.

(4) Komisyon, gerekli görülen yerlerde büro açmaya yetkilidir. Büro müdürünün, Komisyon müdürü ile aynı nitelikleri taşıması zorunludur. Büro müdürüne verilecek görevler Komisyon tarafından belirlenir.

(5) Komisyona bağlı çalışmak üzere, bir müdür ve iki müdür yardımcısı, raportörler ile yeterli sayıda personel görevlendirilir. Müdür ve müdür yardımcıları Komisyonca, raportörler ve diğer personel ise müdürün önerisiyle Komisyon tarafından atanır. Görevden alınma, göreve atanma ile aynı usule tabidir. Komisyon müdürünün;

- a) Mali güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,
- b) En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,
- c) Sigorta hukukunda en az iki yıl veya sigortacılıkta en az beş yıl deneyimi olması, gerekir.

(6) Müdür yardımcılarının (c) bendi hariç olmak üzere beşinci fıkrada sayılan nitelikleri taşıması zorunludur. Ayrıca, müdür yardımcılarının en az birinde iki yıllık sigortacılık deneyimi aranır.

(7) Uyuşmazlıklar, hayat ve hayat dışı sigorta gruplarının sadece birinde görev yapacak olan sigorta hakemleri ve raportörler aracılığıyla çözülür.

(8) Sigorta hakemlerinin;

a) Mali güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,

b) En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,

c) Sigorta hukukunda en az beş yıl veya sigortacılıkta en az on yıl deneyimi olması, gerekir.

(9) Komisyon nezdinde çalışacak olan sigorta raportörleri, Komisyon müdüründe aranan niteliklere sahip olmak zorundadır.

(10) Sigorta hakemi olmak isteyenlerin gerekli nitelikleri taşıdıklarını belgelemek suretiyle Komisyona başvurması gerekir. Başvurusu uygun görülenler kabul için Müsteşarlığa bildirilir. Müsteşarlığın kabul etmesi hâlinde ilgilinin ismi, Komisyon tarafından tutulacak ve bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilecek olan sigorta hakemliği listesine kaydolunur ve bu listede değişiklik olması hâlinde de değişiklikler altı aylık dönemler itibarıyla Adalet Bakanlığına ve Müsteşarlığa bildirilir.

(11) Sigorta hakeminin ismi;

a) Sigorta hakemliği yapmak için gereken nitelikleri kaybetmişse veya tarafsızlık ilkesine aykırı hareket ettiği tespit edilmişse sürekli olarak,

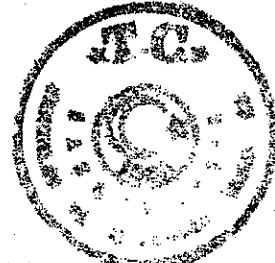
b) Kendisine ulaşan dosyaları bir yıl içinde en fazla üç kez zamanında sonuçlandırmamışsa bir yıl süreyle,

Listeden silinir.

(12) Tahkim sistemine üye olmak isteyenlerden katılma payı, uyuşmazlık çözümü için Komisyona başvuranlardan ise başvuru ücreti alınır. Uyuşmazlığa düşen taraflar arasında, açık ve yazılı şekilde yapılması gereken sözleşme ile daha yüksek bir tutar belirlenmemişse, hakemin verdiği altmış bin Yeni Türk Lirasına kadar olan kararlar her iki taraf için kesindir. Kırk bin Yeni Türk Lirasının üzerindeki kararlar için temyize gidilebilir. Her hâlükârda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 533 üncü maddesi hükümleri saklıdır. Temyize ilişkin usul ve esaslar hakkında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır.

(13) Komisyona gidilebilmesi için, sigortacılık yapan kuruluşla uyuşmazlığa düşen kişinin, uyuşmazlığa konu teşkil eden olay ile ilgili olarak sigortacılık yapan kuruluşu gerekli başvuruları yapmış ve talebinin kısmen ya da tamamen olumsuz sonuçlandığını belgelemiş olması gerekir. Sigortacılık yapan kuruluşun, başvuru tarihinden itibaren onbeş iş günü içinde yazılı olarak cevap vermemesi de Komisyona başvuru için yeterlidir.

(14) Mahkemeye ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Tüketici Sorunları Hakem Heyetine intikal etmiş uyuşmazlıklar ile ilgili olarak Komisyona başvuru yapılamaz.

(15) Sigortacılık yapan kuruluşla uyuşmazlığa düşen kişinin Komisyona başvurusu, öncelikle raportörler tarafından incelenir. Raportörler en geç on beş gün içinde incelemelerini tamamlamak zorundadır. Raportörler tarafından çözümlendirilemeyen başvurular sigorta hakemine iletilir. Uyuşmazlığa hangi sigorta hakeminin bakacağı, Komisyon tarafından sigorta hakemi listesinden seçilir. Komisyon, işin niteliğine bağlı olarak en az üç sigorta hakeminden oluşan bir heyet oluşturulmasına karar verebilir. Ancak, uyuşmazlık konusu miktarın onbeş bin Yeni Türk Lirası ve üzerinde olduğu durumlarda heyet teşekkülü zorunludur. Heyet kararını çoğunlukla verir. Hakemler, sadece kendilerine verilen evrak üzerinden karar verir. Seçilen sigorta hakemi mücbir nedenler ve umulmayan hâller hariç olmak üzere görevi reddedemez. Bununla birlikte, taraflar, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda yer alan hâkimi ret nedenlerine dayanarak hakemi reddedebilir. Ret talebi Komisyona, durumun öğrenildiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde bir dilekçeyle yapılır. Ret talebi üzerine Komisyon müdürü, iki tarafın görüşlerini dinledikten sonra bu konuda en geç beş iş günü içinde karar verir.

(16) Hakemler, görevlendirildikleri tarihten itibaren en geç dört ay içinde karar vermeye mecburdur. Aksi hâlde, uyuşmazlık yetkili mahkemece halledilir. Ancak, bu süre tarafların açık ve yazılı muvafakatleriyle uzatılabilir. Hakem, kararını Komisyon müdürüne tevdi eder. Komisyon müdürü, kararı, en geç üç iş günü içinde, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 532 nci maddesi uyarınca gereğinin yapılabilmesi için davayı görmeye yetkili mahkemeye iletir.

(17) Hakemlik ücreti, Komisyona başvuru ücreti ve üyeliğe katılma payı, Komisyonun görüşü alınarak Müsteşarlıkça belirlenir; hakem ücreti Komisyon tarafından ödenir.

(18) Sigorta hakemleri ve raportörler tarafsız olmak zorundadır. Sigorta şirketlerinin, reasürans şirketlerinin, sigortacılık yapan diğer kuruluşların, sigorta eksperlerinin, sigorta acentelerinin, brokerlerin ve prodüktörlerin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile tüm bu kuruluşlarda mesleki faaliyette bulunanlar ve sigorta eksperleri, sigorta acenteleri, brokerler ve prodüktörler sigorta hakemliği yapamaz. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve çocukları için de geçerlidir. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 28 inci maddesi sigorta hakemleri hakkında da uygulanır.

(19) Komisyonda görev alanlar, hakemler ve raportörler, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hâllerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(20) Komisyonun yapısı ve görevleri ile Komisyon müdürü ve Komisyon müdür yardımcılarının nitelikleri, çalışma usul ve esasları, raportörlerin, sigorta hakemlerinin çalışma usul ve esasları, kararların ne şekilde düzenleneceği, Komisyona başvuru esasları, Liste tutulmasına ve bütçeye ilişkin esaslar ile katılım ücreti gibi hususlar yönetmelikle belirlenir.

(21) Müsteşarlık bu maddede yer alan maktu para miktarlarını, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi artış oranını aşmamak suretiyle artırmaya yetkilidir.

(22) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hükümleri, sigortacılıktaki tahkim hakkında da kıyasen uygulanır.

(23) Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu çerçevesinde yapılacak tahkim için seçilecek hakemlerin de, bu maddede sigorta hakemleri için aranan nitelikleri taşıması gerekir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sigortacılık eğitim merkezi ve diğer organizasyonlar

MADDE 31 - (1) Bakan, sigortacılıkla ilgili özellik taşıyan konular için gerekli sınavların tarafsız bir şekilde yapılması, yurt içi veya yurt dışı ya da uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki eğitim taleplerinin karşılanması ve benzeri amaçlarla sigortacılık eğitim merkezi kurmaya yetkilidir. Sigortacılık eğitim merkezinin giderleri, sigortacılık alanında faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının katkılarından, merkezin hizmet vereceği ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarından ve hibelerden yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde karşılanır. Sigortacılık eğitim merkezince yerine getirilecek eğitim faaliyetleri, Özel Öğretim Kurumları Kanununa tabi değildir.

(2) Dernek, federasyon ve birlik gibi belirli bir kanuna tabi olarak kurulan kuruluşlar hariç olmak üzere sigortacılık ve reasürans uygulamaları ile ilgili olarak organizasyonlar oluşturulması Bakanın iznine tabidir.

(3) Sigortacılık eğitim merkezi ile ikinci fıkra uyarınca oluşturulacak organizasyonlara ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

İyiniyet

MADDE 32 - (1) Sigorta şirketleri ve aracılar, her çeşit broşür, izahname ve diğer belgeler ile ilan ve reklamlarını, taahhütleriyle sigortalıya sağlayacakları hak ve menfaatlerin sınır ve kapsamı dışında bir anlayışa neden olacak şekilde düzenleyemez ve kişi ve kuruluşlara gerçeğe aykırı, yanıltıcı, aldatıcı ve haksız rekabete yol açan beyanda bulunamaz. Bu hükme aykırılığın tespiti hâlinde durum, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren Reklam Kuruluna bildirilir.

(2) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperleri sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortacılığın icaplarına ve iyiniyet kurallarına uygun hareket etmek zorundadır.

(3) Sigorta şirketleri, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatının ödenmesini geciktiremez.

(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperlerinin yukarıda sayılan kurallara uymalarını sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

(5) Kişilerin, sigorta şirketini seçme hakkı sınırlandırılmaz. Bir sözleşmenin unsurları içinde, taraflardan birinin bu sözleşmede yer alan herhangi bir hususta sigorta yapmaya zorunlu tutulduğu hâllerde, söz konusu sigortanın belli bir şirkete yaptırılmasına ilişkin sözleşmeye konulmuş her türlü şart hükümsüzdür.

İhtisas komiteleri

MADDE 33 - (1) Müsteşarlık, bu Kanunun gerekli kıldığı tarife ve talimatlar ile sigortacılığın geliştirilmesi için araştırma ve inceleme yaptırılması amacıyla sigortacılık konusunda bilgi ve uzmanlık sahibi kişilerden oluşacak ihtisas komiteleri kurabilir. Oluşturulacak komitelerin giderleri, Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça onaylanacak esaslar uyarınca sigortacılık alanında faaliyet gösteren ilgili meslek kuruluşu tarafından karşılanır.

(2) İhtisas komitelerinin çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

ONUNCU BÖLÜM

Cezalar

İdari cezalar

MADDE 34 - (1) 3 üncü maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları kapsamında belirlenecek esaslara aykırı davranışlar ve 5 inci maddeye aykırı olarak ruhsatsız faaliyet gösterenlerin işyerleri, Bakanın talebi üzerine valiliklerce bir yılı geçmemek üzere geçici olarak kapatılacağı gibi, ilan ve reklamları da durdurulur ya da toplatılır.

(2) Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen başka işle iştigal yasağına aykırı davranılması hâlinde yirmibeş bin Yeni Türk Lirası,

b) 4 üncü maddesinin iki ila yedinci fıkralarında belirtilen nitelikleri taşımayan kişilerin şirketçe atanmasından ve bu fıkralarda belirtilen nitelikleri taşımayan kişilerin maddede belirtilen görevleri üstlenmesinden dolayı uyarılan şirketin ya da ilgilinin, bu uyarının gereğini bir ay içinde yerine getirmemesi hâlinde sekiz bin Yeni Türk Lirası; sekizinci fıkrası uyarınca etkin bir iç denetim sistemi kurulması ve yeteri kadar iç denetim elemanı çalıştırılması zorunluluğuna aykırı davranılması hâlinde uyarılan şirketin altı ay içinde durumunu düzeltmemesi hâlinde on bin Yeni Türk Lirası,

c) 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yaptırılmamış olması hâlinde sekiz bin Yeni Türk Lirası,

ç) 7 nci maddesi uyarınca gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yapılmamış olması hâlinde oniki bin Yeni Türk Lirası,

d) 9 uncu maddenin beşinci fıkrası uyarınca gerekli bildirim Müsteşarlığa yapmayanlar sekiz bin Yeni Türk Lirası,

e) 10 uncu maddesine aykırı olarak gerekli izin alınmaması hâlinde on iki bin Yeni Türk Lirası,

f) 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak genel şart düzenlemelerine aykırı davranılması hâlinde on bin Yeni Türk Lirası,

g) 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı davranılması hâlinde beş bin Yeni Türk Lirası,

ğ) 17 nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca gerekli masrafların karşılanmaması hâlinde iki bin Yeni Türk Lirası,

h) 18 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı davranılması, dördüncü fıkrası uyarınca özel defter tutma, mali tabloları ilan etme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi ve dördüncü fıkra uyarınca şirket aktif yapıları da dahil olmak üzere Müsteşarlıkça belirlenecek esas ve usullere aykırı davranılması hâlinde oniki bin Yeni Türk Lirası,

ı) 21 inci maddesine göre aktüer çalıştırma zorunluluğuna uyulmaması hâlinde onsekiz bin Yeni Türk Lirası,

i) 32 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca alınan tedbirlere ve beşinci fıkrası hükmüne aykırı davranılması hâlinde yirmi bin Yeni Türk Lirası,

j) Bakanlar Kurulu, Müsteşarlığın bağlı bulunduğu Bakanlık ve Müsteşarlıkça bu Kanuna göre alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması hâlinde, bu Kanunda ayrıca öngörülmüş bir cezanın olmadığı hâllerde oniki bin Yeni Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

(3) İdari para cezaları Müsteşarlıkça uygulanır.

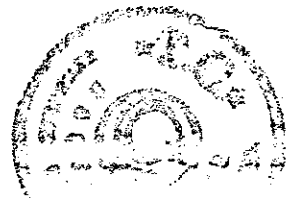
Adli cezalar

MADDE 35 - (1) Bu Kanuna göre, ruhsat almadan risk üstlenmek suretiyle sigortacılık faaliyetinde bulunan veya ticaret unvanlarında ya da her türlü belgeleri yahut ilan ve reklamlarında veyahut kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu Kanunda belirtilen kuruluşların adını kullanan, bu Kanunda düzenlenen faaliyetlerde bulundukları izlenimini yaratacak söz ve işaretleri kullanan gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı olarak Müsteşarlıktan izin alınmadan sigorta sözleşmesi yapan kooperatiflerin yetkilileri bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetimleri ve sorumlulukları altında bulunan kuruluşa ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirmeleri hâlinde, altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, kuruluşun uğradığı zararı da tazmine mahkûm edilir.

(4) Üçüncü fıkra gösterilen suç, kuruluşu aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse fail, oniki yıldan az olmamak üzere hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adli para cezasının miktarı, meydana gelen zararın üç katından az olamaz. Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmesi hâlinde verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

(5) Bu Kanunda gösterilen yetkili mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu Kanunda gösterilen mercilere, denetim görevlilerine, mahkemelere ve diğer resmî dairelere yanıltıcı şekilde yanlış ya da gerçeğe aykırı bilgi veya belge veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(7) Bu Kanuna tabi kuruluşların itibarını zedeleyebilecek ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan ya da bu yolda asılsız haberler yayanlar bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır. Bu fiilin 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzer yayın araçlarından biri ile işlenmesi hâlinde hapis cezası iki yıldan dört yıla kadar uygulanır. İsimleri belirtilmese dahi bu Kanuna tabi kuruluşların güvenilirliği konusunda kamuoyunda tereddüte yol açarak bu kuruluşların mali bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek nitelikte asılsız haberleri yukarıda belirtilen araçlarla yayanlar bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(8) Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar ile sigorta hakemleri ve raportörleri, sıfat veya görevleri dolayısıyla öğrendikleri, bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları, görevlerinden ayrılmalardan sonra dahi, bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklamaları veya kendi yararına kullanmaları hâlinde iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(9) Bu Kanuna tabi kuruluşların görevlileri ve yetkilileri, bu maddenin sekizinci fıkrasında yazılı kişiler hariç olmak üzere bu Kanuna tabi kişiler ile bunların yanında çalışanlar ve dışarıdan hizmet alımı yoluyla sigortacılık sektöründe iş görenler, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bu Kanuna tabi kuruluşlara veya sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamaları hâlinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(10) Sekiz ve dokuzuncu fıkralarda yazılı kişilerin bu fıkralarda belirtilen türden sırları kendileri ya da başkalarına yarar sağlamak amacıyla açıklamaları hâlinde, bu kişiler üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, fiilin önemine göre bu kişilerin görev yapmaları sürekli veya altı aydan bir yıla kadar geçici olarak yasaklanır.

(11) Gerçeğe aykırı mali tablo düzenleyenler ile bunları tasdik eden sigorta şirketi ve reasürans şirketi denetçileri adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak adli para cezası, gerçeğe aykırılık tutarının yüzde birinden az olamaz.

(12) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarında yazılan izinleri almayanlar üç yüz günden az olmamak üzere; altıncı fıkrasına göre belirlenen hisse sınırlamalarına uymayanlar dört yüz günden az olmamak üzere; üçüncü fıkrasına aykırı olarak izin alınmadan yapılan hisse devirlerini pay defterine kaydettirenler ise bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(13) Bu Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olarak tarifeleri Müsteşarlığın onayı olmaksızın uygulayanlar beş yüz günden az olmamak üzere; Müsteşarlığın tespit ve ilan ettiği aracılık komisyonları dışında komisyon verenler üç yüz günden az olmamak üzere; bu komisyonları alanlar ise yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(14) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmüne aykırı olarak sözleşme yapmaktan kaçınanlar beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(15) Bu Kanunun 15 inci maddesine aykırı şekilde Türkiye’de sigortalanabilir menfaatlerini Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketleri haricinde ve Türkiye dışında sigorta ettirenler adli para cezası ile cezalandırılır.

(16) Bu Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak yeteri kadar karşılık ayırmayanlar ile iki ila altıncı fıkralarına aykırı olarak teknik karşılık ayıranlar ve yedinci fıkrasına aykırı olarak reasürör payını belirleyenler; 17 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına aykırı olarak teminat, dördüncü fıkrasına aykırı olarak minimum garanti fonu tesis edenler ile beşinci fıkra uyarınca teminatlardan ödeme yapmayanlar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adli para cezasının miktarı, yerine getirilmeyen yükümlülüğün veya yükümlülük eksik olarak yerine getirilmiş ise, eksik kalan miktarın yüzde onundan az olamaz.

(17) Bu Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına aykırı davrananlar bin güne kadar; aykırılığın, iyiniyet kurallarını ihlal edici şekilde aktifin değerini düşürmesi hâlinde bu işlemi yapanlar, iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adli para cezasının miktarı aktifte gerçekleşen azalmanın yüzde yirmisinden az olamaz.

(18) Bu Kanunun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden broker ve beşinci fıkrasına aykırı hareket eden prodüktörler üç yüz günden az olmamak üzere; sigorta brokerliği dışında sigorta acenteliği, prodüktörlük ve eksperlik yapanlar ile sigorta prodüktörlüğü dışında sigorta acenteliği, brokerlik ve eksperlik yapanlar dört yüz günden az olmamak üzere; altıncı fıkrasına aykırı hareket edenler adli para cezası ile cezalandırılır.

(19) Bu Kanunun 22 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca belirlenecek esaslara aykırı hareket edenler adli para cezası ile; onuncu fıkrasına aykırı olarak sigorta eksperliği dışında başka bir işle uğraşanlar yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onbirinci fıkrasına aykırı olarak birden fazla büro açanlar adli para cezası ile; onikinci fıkrasına aykırı hareket eden gerçek kişi sigorta eksperleri ve tüzel kişi sigorta eksperlerinin yetkilileri adli para cezası ile; onüçüncü fıkrasına aykırı olarak görev kabul eden sigorta eksperleri ile tüzel kişi sigorta eksperinin yanında çalışan sigorta eksperleri veya tarafsızlığı ihlal eden sigorta eksperleri beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; ondördüncü fıkrası hükmüne aykırı davrananlar üç yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onaltıncı fıkrasına aykırı hareket edenler ile bu fıkra gereğince sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde çalışmaması gerektiği halde çalışanlar adli para cezası ile; yirmikinci fıkrasına aykırı olarak sigorta eksperliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; sigorta eksperliği yaptığı izlenimini uyandıranlar adli para cezası ile cezalandırılır.

(20) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin onuncu fıkrasına aykırı olarak ticari faaliyette bulunanlar adli para cezası ile; onikinci fıkrasına aykırı davrananlar üç yüz günden az

olmamak üzere adli para cezası ile; onüçüncü fıkrasına aykırı olarak sigorta acenteliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; sigorta acenteliği yaptığı izlenimini uyandıranlar adli para cezası ile; ondördüncü fıkrasına aykırı hareket edenler ile bu fıkra gereğince sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalışmaması gerektiği halde çalışanlar adli para cezası ile cezalandırılır.

(21) Sigorta acenteliği yapamayacaklarla, sigorta acenteliği sözleşmesi yapan sigorta şirketlerinin bu işten sorumlu yöneticileri beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; prim tahsil etme veya sözleşme yapma yetkisi verilemeyeceklerle bu yetkileri veren sigorta şirketlerinin bu işten sorumlu yöneticileri üç yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; bu yetkileri kabul eden kişiler iki yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(22) Hakkında meslekten çıkarma kararı verildiği halde bu Kanunun 26 ncı maddesinin altıncı fıkrasına aykırı olarak tüzel kişi sigorta eksperinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışanlar ve bu kişileri çalıştıranlar ile hakkında meslekten çıkarma kararı verildiği halde 27 nci maddenin altıncı fıkrasına aykırı olarak tüzel kişi sigorta acentesinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışanlar ve bu kişileri çalıştıranlar bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(23) Bu Kanuna aykırı olarak ruhsatı olmadan brokerlik, prodüktörlük ve sigorta eksperliği yapanlar; Müsteşarlıktan uygunluk belgesi olmadan sigorta acenteliği yapanlar ile Aktüerler Siciline kaydolmadan aktüerlik yapanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(24) Bu Kanunda öngörülen süre içinde Birliğe üye olmayan sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin yetkilileri ile Levhaya kayıtlı olmadan sigorta eksperliği veya sigorta acenteliği faaliyetinde bulunanlar adli para cezası ile cezalandırılır.

(25) Aktüer, broker ve prodüktör yetki veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar ile bu işleri yaptığı izlenimini uyandıranlar beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(26) Bu Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki izni almadan sigortacılıkla ilgili organizasyon oluşturanlar üç yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(27) Bu Kanunun 32 nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı davrananlar ile üçüncü fıkrasına aykırı olarak iyiniyet kurallarını ihlal edici şekilde sigorta tazminatı ödemesini geciktirenler adli para cezası ile cezalandırılır.

Kovuşturma

MADDE 36 - (1) Bu Kanunda yazılı suçlardan dolayı kovuşturma yapılması Müsteşarlık tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Müsteşarlık aynı zamanda katılan sıfatını kazanır.

(2) Cumhuriyet savcısının kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermesi hâlinde, Müsteşarlık, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre kendisine tebliğ edilecek kararlara karşı itiraza yetkilidir.

(3) Aracılar ile sigorta eksperlerinin bu Kanunda suç sayılan fiilleri hakkında yapılacak kovuşturmalar ile bu Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına ve 35 inci maddesinin altı ila dokuzuncu fıkralarına aykırılıktan dolayı yapılacak kovuşturmalar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Kaldırılan ve değiştirilen hükümler

MADDE 37 - (1) 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 25/6/1927 tarihli ve 1160 sayılı Mükerrer Sigorta Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) 3/6/1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4. Sigortacılık Kanunu ile düzenlenen teknik karşılıklar kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

(4) 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 57 nci maddesine son fıkra olarak “Sigorta acenteleri için oluşturulacak sektör meclisiyle ilgili Sigortacılık Kanunundaki hükümler saklıdır.” hükmü; 93 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “Yetkili organlarca” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ile Sigorta Eksperleri İcra Komitesince” ibaresi eklenmiş ve aynı Kanuna aşağıdaki madde ilave edilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15 - Sigorta Eksperleri İcra Komitesi seçimleri, odaların genel organ seçimlerini takiben altmış gün içinde yapılır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi oluşturulana kadar Hazine Müsteşarlığı, Sigortacılık Kanununun yayımını müteakip bir ay içinde geçici Sigorta Eksperleri İcra Komitesini tespit eder.

Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinin seçimi odaların genel organ seçimlerini takiben altmış gün içinde, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi seçimleri ise Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinin oluşmasından itibaren en geç onbeş gün içinde yapılır. Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi oluşturulana kadar Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu kararı ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü ile Sigortacılık Kanununun yürürlüğe girmesini müteakip bir ay içinde geçici Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tespit edilir.”

(5) 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 107 nci maddesinin üçüncü fıkrası, 108 inci maddesi ile ek 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları yürürlükten kaldırılmış, ek 8 inci maddenin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, elde ettiği bilgileri, trafikten men edilecek araçların tespitinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığının emrine hazır tutar veya gerekli gördüğü birimlerine iletir.”

(6) Diğer mevzuatta mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

(7) Diğer kanunlarda Müsteşarlık denetim biriminde çalışan aktüerleri ifade etmek üzere kullanılan tüm ibareler "Sigorta Denetleme Aktüeri" olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabının sorumlulukları ile varlıklarının, alacaklarının ve yükümlülüklerinin tamamı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Hesaba devrolunur. Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabıyla ilişkili olarak açılan davalar ve yapılan takipler Hesapla ilişkili olarak devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça çıkartılır.

(2) Bu Kanunda öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(3) Bu Kanunun 12 nci maddesinin tarife serbestisine ilişkin birinci fıkrası hükmü ile 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının garanti fonu varlıkları üzerine bloke konulabilmesi ve ipotek tesis ettirilebilmesine ilişkin hükmü yürürlüğe girene kadar, mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun ilgili hükümleri uygulanmaya devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 3 - (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde durumlarını, bu Kanunun 5 inci maddesi gereğince tespit edilecek branş ayrımına uyumlu hale getirmeyenler, yeni sigorta sözleşmesi akdedemez, riski artırıcı nitelikte zeyil, temdit ve yenileme yapamaz.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hayat sigortasına ilişkin portföylerini devretmemiş bulunan karma şirketler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde söz konusu portföylerini devretmek zorundadır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen şirketlerin sigorta portföyünü kısmen veya tamamen devralmayı kabul eden bir veya bir kaç sigorta şirketi bulunduğu takdirde portföy, Bakan tarafından resen devredilir. Portföyü devrolmamış şirketler devir işlemi gerçekleşene kadar, hayat sigortası branşında yeni sigorta sözleşmesi akdedemez, riski artırıcı nitelikte zeyil, temdit ve yenileme yapamaz.

GEÇİCİ MADDE 4 - (1) Bu Kanunun 20 nci maddesinin altıncı fıkrası hükmü mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu uyarınca atanmış kişiler ile bu kişiler hakkında açılmış davalar ve takipler için de geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 5 - (1) Mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 25 inci maddesi uyarınca ayrılan deprem hasar karşılıkları, bu Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen üç ay içinde ihtiyari yedek akçelere devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 6 - (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce düzenlenmiş olan eksperlik, brokerlik ve prodüktörlük ruhsatları, Müsteşarlık tarafından değiştirilinceye kadar geçerlidir. Söz konusu değiştirme işlemini, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde yaptırmayanlar mesleki faaliyette bulunamazlar. Sigorta eksperlerinin eksperlik

T/ 1037

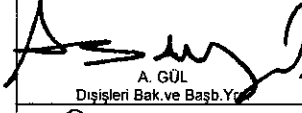
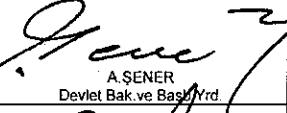
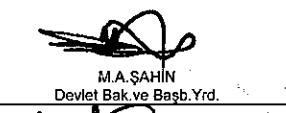
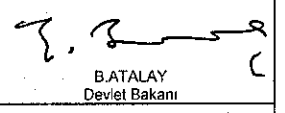
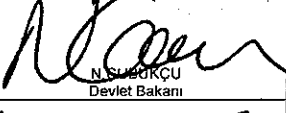
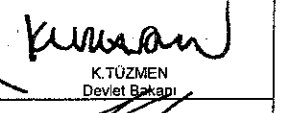
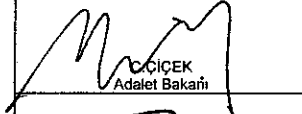
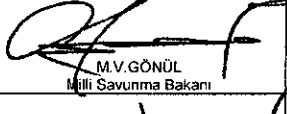
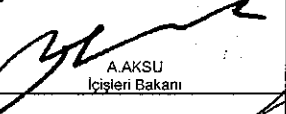
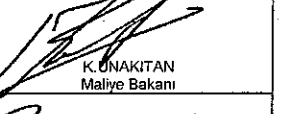
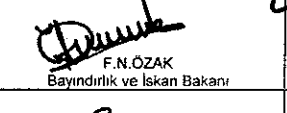
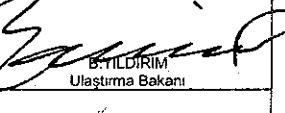
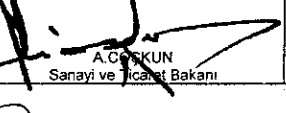
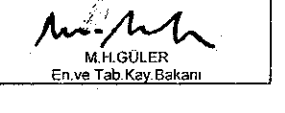
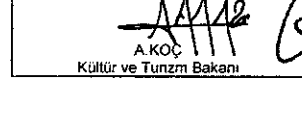
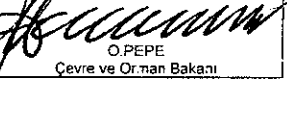
Yürürlük
MADDE 38 - (1) Bu Kanunun;

- a) 12 nci maddesinin tarife serbestisine ilişkin birinci fıkrası hükmü ile 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının garanti fonu varlıkları üzerine bloke konulabilmesi ve ipotek tesis ettirilebilmesine ilişkin hükmü, yayımı tarihinden üç ay sonra,
- b) 37 nci maddesinin ikinci fıkrası 31/12/2006 tarihinde,
- c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

Yürütme
MADDE 39 - (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B.ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 N. SUBUKÇU Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. ÜNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 F.N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. ARDAÇ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 M.M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. Gv. Bakanı	 A. ÇEKİR Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 A. KOÇ Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-644

531